

GLOSSARY RELEVANT EU TERMS	REČNIK RELEVANTNA EU TERMINOLOGIJA
<p>Absorption Capacity The ability of a national administration to plan for and implement external assistance or the ability of potential beneficiaries to prepare quality projects which would absorb the maximum allocated funds.</p>	<p>Apsorpcioni kapacitet Sposobnost državne administracije da planira i sprovodi spoljnu pomoć ili sposobnost potencijalnih korisnika da pripreme kvalitetne projekte koji će utrošiti (apsorbovati) najveći deo alociranih sredstava.</p>
<p>Accession Becoming a member of the EU following a process of alignment with EU norms.</p>	<p>Pristupanje Postajanje članom EU nakon procesa usaglašavanja sa normama EU.</p>
<p>Accession Criteria (Copenhagen Criteria) To join the EU, a new Member State must meet three criteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ political: stability of institutions guaranteeing democracy, the rule of law, human rights and respect for and protection of minorities; ▪ economic: existence of a functioning market economy and the capacity to cope with competitive pressure and market forces within the Union; acceptance of the Community <i>acquis</i>: ability to take on the obligations of membership, including adherence to the aims of political, economic and monetary union. 	<p>Kriterijumi pristupa (Kriterijumi iz Kopenhagena) Kako bi se pridružila EU, nova zemlja članica mora da ispuni tri kriterijuma:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ politički: stabilnost institucija koje su garant demokratije, vladavina prava, ljudska prava i poštovanje i zaštita manjina; ▪ ekonomski: postojanje funkcionalne tržišne ekonomije i kapaciteta da se izbori sa pritiscima konkurencije i snagom tržišta u Uniji; ▪ prihvatanje pravnih tekovina EU (<i>acquis communautaire</i>): sposobnost da se preuzmu obaveze članstva, uključujući prihvatanje ciljeva političke, ekonomske i monetarne unije.
<p>Accreditation Procedure by which an authoritative body gives formal recognition that a body or person is competent to carry out specific tasks relating to the management, implementation and control of programmes, the Beneficiary Country shall enable such persons to exercise the duties associated with that responsibility, including in cases where there is no hierarchical link between them and the bodies participating in that activity. The Beneficiary Country shall, in particular, provide those persons with the authority to establish, through formal working arrangements between them and the bodies concerned: Source: Regulation (EC) No 2499/2007 (IPA Implementing Regulation), Article 12</p>	<p>Akreditacija Postupak kojim odgovorno telo daje formalno uverenje da je telo ili osoba sposobna da obavlja određene zadatke u vezi sa upravljanjem, sprovođenjem i kontrolom programa. Zemlja korisnik omogućava tim osobama da obavljaju dužnosti u skladu sa odgovornostima, uključujući i slučajeve kada ne postoji hijerarhijska veza između njih i tela koja učestvuju u toj aktivnosti. Zemlja korisnik će naročito obezbediti ovim osobama nadležnost da osnivaju tela, kroz formalne radne sporazume između njih i tela u pitanju: Izvor: Uredba (EZ) br. 2499/2007 (Uredba sprovođenja IPA), član 12.</p>
<p>Acquis Communautaire This is a French term meaning, essentially, "the EU as it is" – in other words, the rights and obligations that EU countries share. The "acquis" includes all the EU's treaties and laws, declarations and resolutions, international agreements</p>	<p>Pravne tekovine EU – <i>Acquis Communautaire</i> Ovo je francuski izraz, koji u osnovi znači, „EU kakva jeste“ – drugim rečima, prava i obaveze koje dele sve zemlje EU. „Acquis“ uključuje sve EU ugovore i zakone, deklaracije i rezolucije, međunarodne sporazume o pitanjima EU i</p>

<p>on EU affairs and the judgments given by the Court of Justice. It also includes action that EU governments take together in the area of "justice and home affairs" and on the Common Foreign and Security Policy. Chapter 22 covers regional policy and coordination of structural instruments.</p>	<p>presude Suda pravde. Takođe uključuje akcije koje vlade EU preduzimaju zajedno u oblasti „pravosuđa i unutrašnjih poslova“ i u oblasti zajedničke spoljne i bezbednosne politike. Poglavlje 22 pokriva regionalnu politiku i koordinaciju strukturalnih instrumenata.</p>
<p>(Competent) Accrediting Officer Appointed by the beneficiary country. This individual is a high-ranking official in the government or the state administration of the beneficiary country. This person is responsible for issuing, monitoring and suspending or withdrawing the accreditation of the national authorising officer and the national fund, in accordance with Articles 12 and 15.</p>	<p>(Nacionalni) službenik za akreditaciju Postavljen od strane zemlje korisnice. U pitanju je visoko rangirani zvaničnik u vladi ili državnoj upravi zemlje korisnice. Ova osoba je zadužena za izdavanje, nadzor i suspenziju ili povlačenje akreditacija nacionalnog službenika za odobravanje i nacionalnog fonda, u skladu sa članovima 12 i 15.</p>
<p>Advance Payment Payment made within a predetermined period after the contract signature.</p>	<p>Avansno plaćanje Plaćanje koje se vrši u unapred određenom roku nakon potpisivanja ugovora.</p>
<p>Addendum A document modifying terms and conditions of a contract</p>	<p>Dodatak ugovoru Dokument kojim se menjaju uslovi ugovora.</p>
<p>Additionality A fundamental principal of public funding: a project should achieve things that would not have happened without it. The extent to which an activity is undertaken on a larger scale, takes place at all, or earlier, or within a given geographical area as a result of the programme.</p>	<p>Dodatnost Fundamentalno načelo javnog finansiranja: projekat treba da postigne ciljeve koji se ne bi ostvarili bez njega. Stepen do kog je aktivnost preduzeta u širem obimu, dešava se u svim, ili ranije, ili u okviru date geografske oblasti kao rezultat programa.</p>
<p>Annual National Programme The annual National Programme covers the actual projects and programmes designed to directly support the accession process.</p>	<p>Godišnji nacionalni program Godišnji nacionalni program obuhvata stvarne projekte i programe dizajnirane da neposredno podrže proces pridruživanja.</p>
<p>Audit Authority The Audit Authority is responsible for ensuring the effective functioning of the management and control system in the programme/project by performing audits and for ensuring that audits are carried out in order to verify the expenditure that has been declared.</p>	<p>Revizorsko telo Revizorsko telo je odgovorno za obezbeđivanje efikasnog funkcionisanja sistema upravljanja i kontrole u okviru programa/projekta vršenjem revizija i obezbeđivanjem da se revizije vrše po datom redosledu kako bi se verifikovali prijavljeni troškovi.</p>
<p>Axis (plural Axes) Adopted into English usage from French, it refers to the general direction to be</p>	<p>Osa (množina Ose) Potiče iz Francuskog jezika, odnosi se na opšti pravac koji treba slediti u</p>

<p>followed in an intervention on which more sopecific actions will be based e.g the priority axes of a regional development strategy.</p>	<p>intervenciji na kojoj će se zasnivati mnogo određenije aktivnosti npr. prioritne ose strategije regionalnog razvoja.</p>
<p>Beneficiaries Those who benefit in whatever way from the implementation of the project. Distinction can be made between: (a) Project partners/direct beneficiaries: those who are supported by EC funds in order to manage design and implementation of a project, i.e. usually: ministries, implementation agencies; (b) Intermediate beneficiaries: those who are supported within the project in order to better perform services to the target group, e.g. agricultural extension staff, benefiting from training measures to better perform their advisory services to farm households; (c) Target group: the group / entity who will be positively affected by the project at the Project Purpose level and with whom the project will work very closely, e.g. the farm households in case of the above extension project; (d) Final beneficiaries: those who, beyond the level of the target groups, benefit from the project in the long term at the level of the society or sector at large, e.g. children due to increased spending on health and education, consumers due to improved agricultural production and marketing, or the state as such due to increased export earnings from improved agricultural production and marketing.</p>	<p>Korisnici Svi koji u bilo kom smislu imaju korist od sprovođenja projekta. Razlikuju se: (a) partneri na projektu/neposredni korisnici: oni koji su podržani sredstvima EZ radi izrade i sprovođenja projekta, tj. najčešće: ministarstva, agencije za sprovođenje projekata; (b) posredni korisnici: koji primaju podršku u okviru projekta kako bi na bolji način pružili usluge ciljnoj grupi, npr. osoblje u poljoprivrednim savetodavnim službama, koje koristi obuku radi uspešnijeg pružanja savetodavnih usluga poljoprivrednim domaćinstvima; (c) ciljna grupa: grupa/jedinica na koju će program pozitivno delovati na nivou svrhe projekta i s kojom će se blisko saradivati na projektu, npr. poljoprivredna domaćinstva u slučaju primera projekta osposobljavanja poljoprivrednih savetodavnih službi; (d) krajnji korisnici: svi koji nakon nivoa ciljnih grupa imaju dugoročnu korist na nivou društva ili sektora uopšte, npr. deca kao posledica povećanja ulaganja u zdravstvo i obrazovanje, potrošači zbog poboljšanja poljoprivredne proizvodnje i marketinga, ili država kao takva zbog povećanja zarade od izvoza nastalog kao posledica poboljšanja poljoprivrene proizvodnje i marketinga.</p>
<p>Budget Breakdown Specification of project costs per components.</p>	<p>Presek budžeta Specifikacija projektnih troškova po komponentama.</p>
<p>Call for Proposals A public invitation by the Contracting Authority for the submission of project proposals by clearly identified types of applicants and within the framework of a specific EU policy programme (applicable for grant procedures).</p>	<p>Poziv za dostavljanje predloga projekata Javni poziv od strane ugovornog tela jasno određenim tipovima institucija za dostavljanje predloga projekata, koji će se finansirati u okviru nekog od EU programa (primenjuje se u procedurama dodele bespovratnih sredstava).</p>
<p>Candidate Country(ies) Candidate country status is conferred by the European Council based on an opinion from the European Commission, drawn up following an application for membership by the country concerned. At the moment there are 3 candidate countries: Croatia, Turkey and Former Yugoslav Republic of Macedonia.</p>	<p>Zemlja kandidat(i) Status zemlje kandidata dodeljuje Evropski savet na osnovu mišljenja Evropske komisije, sastavljenog nakon podnošenja kandidature od strane zemlje u pitanju. Trenutno su tri zemlje kandidati: Hrvatska, Turska i Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija.</p>
<p>Capacity Building Shorthand for a wide range of support, techniques, training and initiatives</p>	<p>Podizanje kapaciteta Skrraćeni naziv za širok opseg podrške, tehnika, obuka i inicijativa sa ciljem unapređenja kapaciteta pojedinaca, organizacija i mreža u zajednicama, koji će</p>

which aim build the capacity of individuals, organisations and networks within communities to contribute effectively to improvements to the quality of life	efikasno doprineti poboljšanju kvaliteta života.
Centralised Implementation System Implementation system of the EU programmes in which management responsibilities stay with the EC Headquarters (Brussels).	Centralizovani sistem sprovođenja (eng. skraćenica CIS) Sistem sprovođenja EU programa u kojim odgovornosti za upravljanje zadržava sedište EK (Brisel).
Civil Society This is the collective name for all kinds of organizations and associations that are not part of government but that represent professions, interest groups or sections of society.	Civilno društvo Ovo je kolektivni naziv za razne grupe organizacija i udruženja koje nisu deo vlade ali koje predstavljaju profesije, interesne grupe ili delove društva.
Cohesion This means (literally) 'sticking together'. The jargon term 'promoting social cohesion' means the EU tries to make sure that everyone has a place in society – for example by tackling poverty, unemployment and discrimination.	Kohezija Znači (bukvalno) 'spojeni zajedno'. Žargonski izraz 'promocija socijalne kohezije' znači da se EU trudi da svakom obezbedi mesto u društvu – na primer borbom protiv siromaštva, nezaposlenosti i diskriminacije
Co-financing Refers to a situation where a proportion of the financing of a scheme/project/programme is obtained from an EU source of funding. The rest of the financing is obtained from national public sources and/or private sources depending on the nature and requirements of the specific scheme/project/programme.	Sufinansiranje Odnosi se na situaciju u kojoj se deo sredstava instrumenata/projekta/programa osigurava iz nekog finansijskog izvora EU. Ostatak sredstava osigurava se iz nacionalnih javnih izvora i/ili privatnih izvora, zavisno od prirode i zahteva određenih instrumenata /projekta /programa.
Cohesion Policy Covers the ERDF, ESF and the Cohesion Fund in the Financial Perspective 2007-2013. The total financial allocation for the Instruments amounts to 308 billion €. The joint legal basis for the instruments is the Council Regulation 1083/2006. Their objectives include a) convergence, b) regional competitiveness and employment and c) territorial cooperation	Koheziona politika Pokriva ERDF, ESF i Kohezioni fond u Finansijskoj perspektivi 2007-2013. Ukupno 308 milijardi € izdvojeno je za instrumente. Zajednička pravna osnova instrumenata je Uredba Veća 1083/2006. Njihovi ciljevi uključuju a) konvergenciju, b) regionalnu konkurentnost i zapošljavanje i c) teritorijalnu saradnju
Committee of the Regions The Committee of the Regions (CoR) is the political assembly that provides the regional and local levels with a voice in EU policy development and EU legislation. The Treaties oblige the Commission and Council to consult the Committee of the Regions whenever new	Komitet Regiona Odbor regija (eng. skraćenica CoR) je političko veće koje regionalnim i lokalnim nivoima daje glas u procesu razvoja EU politike i zakonodavstva. Ugovori (kojima je osnovana Evropska unija) obavezuju Komisiju i Veće da konsultuju Odbor regija kadgod se jave novi predlozi u oblastima koje utiču na regionalni

<p>proposals are made in areas that affect the regional or local level. It has 344 members from the 27 EU countries, and its work is organised in 6 different commissions. They examine proposals, debate and discuss in order to write official opinions on key issues.</p>	<p>ili lokalni nivo. Ima 344 predstavnika iz 27 zemalja EU, i njegov rad je organizovan u 6 različitih komisija. Oni ispituju predloge, raspravljaju i diskutuju kako bi doneli službeno mišljenje o ključnim stavkama.</p>
<p>Community Contribution The part of the eligible expenditure which is financed by the Community. Source: Regulation (EC) No 2499/2007 (IPA Implementing Regulation), Article 2(9)</p>	<p>Doprinos Zajednice Deo prihvatljivih troškova finansiranih od strane Zajednice. Izvor: Uredba (EZ) br. 2499/2007 (Uredba sprovođenja IPA), član 2(9).</p>
<p>Community Programmes Actions adopted by the European Community in order to promote co-operation between its Member States in different specific fields related to Community policies, over a period of several years. They have been conceived exclusively for Member States, however third countries can participate in some of them under certain conditions. For example, participation of Candidate Countries is encouraged in order for them to get acquainted with the Community working methods. The precondition for participation is establishment of legal basis for an individual programme (Memorandum of Understanding) and payment of a national entry ticket.</p>	<p>Programi Zajednice Aktivnosti koje Evropska zajednica usvaja za višegodišnji period radi promovisanja saradnje među državama članicama u različitim područjima politika Zajednice. Programi Zajednice namenjeni su isključivo državama članicama, a u nekim od njih pod određenim uslovima mogu učestvovati i treće zemlje. Na primer, podstiče se učestvovanje država kandidata kako bi se one upoznale sa radnim metodama Zajednice. Preduslov za učešće je uspostavljanje pravne osnove za svaki pojedinačni program (Memorandum o saglasnosti) i plaćanje nacionalnog doprinosa.</p>
<p>Conferral of Management Powers The conferral principle means that the Union can only act in areas where the Member States have specifically conferred competence upon it. Competences not conferred on the Union in the Constitution remain with the Member States. The process of the Conferral of Management Powers relates to the situation where the EC passes its responsibilities relating to a component, a programme or a measure to the beneficiary country. The Commission is required to satisfy itself that the country concerned meets the conditions referred to in article 56(2) of Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002, before conferral.</p>	<p>Dodela ovlašćenja za upravljanje Princip dodele ovlašćenja znači da Unija može da deluje samo u oblastima u kojima su joj zemlje članice naročito dodelile ovlašćenja. Ovlašćenja koja nisu dodeljena Uniji po Ustavu zadržavaju zemlje članice. Proces dodele ovlašćenja za upravljanje odnosi se na situaciju u kojoj EK prenosi odgovornosti u vezi sa komponentom, programom ili merom na zemlju korisnika. Komisija mora da bude sigurna da zemlja u pitanju ispunjava uslove iz člana 56(2) Uredbe (EZ, Evroatom) broj 1605/2002, pre dodele ovlašćenja.</p>
<p>Contract Award Procedure The procedure followed by the Contracting Authority to identify a consultant/supplier/contractor/beneficiary to provide defined services/supplies/works/grants and conclude a contract with them. In the context of the pre-accession funds, the relevant documents guiding contract award procedures is PRAG</p>	<p>Procedura za dodelu ugovora Procedura koju ugovorno telo mora pratiti da bi identifikovao odgovarajuće konsultante/dobavljače/izvođače/korisnike koji će pružati usluge/isporučiti određenu robu/izvesti radove/koristiti bespovratna sredstva i sa njima zaključio ugovor. U kontekstu prepristupnih fondova, relevantni dokument kojim se vode procedure za dodelu ugovora je PRAG.</p>

<p>Central Finance and Contracts Unit (CFCU) The unit responsible for carrying out tenders, payments and reporting of projects according to the methods defined by the European Union's Commission within the framework of financial cooperation</p>	<p>Centralna jedinica za ugovaranje i finansiranje (<i>eng. skraćenica CFCU</i>) Jedinica odgovorna za sprovođenje nabavki, plaćanja i izveštavanje o projektima u skladu sa metodama definisanim od strane Komisije EU u okvirima finansijske saradnje.</p>
<p>Contracting Authority The European Commission, acting for and on behalf of the beneficiary country, in the case of centralised approach. The Contracting Authority appointed by the government of the beneficiary country, in the case of decentralised approach.</p>	<p>Ugovorno telo Evropska komisija, kada zastupa za i u ime zemlje korisnika, u slučajevima centralizovanog pristupa. Ugovorno telo postavljeno od strane zemlje korisnika, u slučaju decentralizovanog pristupa.</p>
<p>Corporate and Social Responsibility Actions undertaken by private enterprises to improve conditions in the communities in which they are situated and references to ethical and voluntary actions undertaken by businesses which are not covered by law or regulations.</p>	<p>Korporativna i društvena odgovornost Aktivnosti preduzete od strane privatnih preduzeća kako bi poboljšale uslove u zajednicama u kojim se nalaze i reference ka etičkim i volonterskim aktivnostima koje preduzimaju kompanije, a koje inače nisu predviđene zakonom ili propisima.</p>
<p>Cross-Border Cooperation Cooperation between neighbouring regions across the EU internal or external borders with the aim of promoting sustainable economic and social development, addressing common challenges in the fields such as environment, natural and cultural heritage, public health and prevention of and fight against organised crime, as well as ensuring efficient and secure borders. Cross-border cooperation programmes are financed in the framework of INTERREG/European Territorial Cooperation for the Member States.</p>	<p>Prekogranična saradnja (<i>eng. skraćenica CBC</i>) Saradnja između susednih regija uz unutrašnje ili spoljne granice EU, sa ciljem promovisanja održivog privrednog i društvenog razvoja, rešavanja zajedničkih izazova na područjima kao što su zaštita životne sredine, prirodna i kulturna baština, javno zdravlje, suzbijanje i borba protiv organizovanog kriminala, kao i osiguravanje efikasnih i bezbednih granica. Programi prekogranične saradnje finansirani su u okviru inicijative INTERREG/Evropska teritorijalna saradnja za države članice.</p>
<p>DG Enlargement The Directorate General of the European Commission in Brussels which deals potential candidate and candidate countries. It provides financial assistance to candidates and potential candidates under IPA.</p>	<p>Generalni direktorat za proširenje (<i>eng. skraćenica DG ELARG</i>) Glavna uprava Evropske komisije u Briselu koja se bavi kandidatima i zemljama kandidatima. Obezbeđuje finansijsku pomoć kandidatima i potencijalnim kandidatima pod IPA</p>
<p>DG Regio The Directorate General for Regional Policy of the European Commission in Brussels, responsible for managing: the European Regional Development Fund and the Cohesion Fund which are available in the Member States, and the Instrument for Structural Policies for Pre-Accession (ISPA), which helps candidate countries to develop transport networks and improve environmental</p>	<p>Generalni direktorat za regionalnu politiku (<i>eng. skraćenica DG REGIO</i>) Glavna uprava za regionalnu politiku Evropske komisije u Briselu, odgovorna za upravljanje: Evropskim regionalnim razvojnim fondom i kohezionim fondom koji stoje na raspolaganju zemljama članicama, kao i Instrumenti za strukturnu politiku u prepristupnom periodu (ISPA), koji pomažu zemljama kandidatima</p>

<p>infrastructure.</p>	<p>da razviju transportne mreže i poboljšaju infrastrukturu životne sredine</p>
<p>European Regional Development Fund Fund to promote economic and social cohesion by reducing the main regional imbalances and promoting the development and conversion of regions, while ensuring synergy with assistance from the other Structural Funds.</p>	<p>Evropski fond za regionalni razvoj (eng. skraćenica ERDF) Fond koji promoviše ekonomsku i društvenu koheziju umanjujući glavne regionalne disbalanse i podstičući razvoj i konverziju regiona, istovremeno obezbeđujući sinergiju sredstava sa drugim strukturnim fondovima</p>
<p>European Social Fund (ESF) An important source of funding for activities to develop employment and human resources. It is used to add value to policies introduced to make a reality of the Government's objective of promoting employment opportunities for all in an inclusive society.</p>	<p>Evropski socijalni fond (eng. skraćenica ESF) Važan izvor finansiranja aktivnosti unapređenja zaposlenosti i ljudskih resursa. Koristi se kao dodata vrednost politike koja je uvedena kako bi realizovala cilj vlade za promovisanje zapošljavanja za sve u okviru inkluzivnog društva.</p>
<p>Ex-Ante Evaluation Ex-ante evaluation is carried out by the authorities responsible for preparing the plans in the Member States. It analyses the strengths and weaknesses of the region and the sector concerned. It must examine the coherence between the strategy and objectives and the characteristics of the region or area concerned, including demographic trends. It defines the expected impact of the planned priorities, especially in terms of employment, the environment and equal opportunities for men and women, using quantified objectives where possible. The ex-ante evaluation shall verify the relevance of the proposed implementing and monitoring arrangements, consistency with Community policies and how far the indicative guidance referred to in Article 10(3) of the Council Regulation (EC) No 1260/1999 for the Structural Funds has been taken into account. The ex-ante evaluation shall also take account of results from evaluations of earlier programming periods.</p>	<p>Ex-ante (prethodna) evaluacija Ex-ante evaluacija se sprovodi od strane tela odgovornih za pripremu planova u zemljama članicama. Ona analizira snage i slabosti regiona i sektora u pitanju. Mora ispitati koherentnost strategije i ciljeva i karakteristike regiona ili oblasti koji su predmet ispitivanja, uključujući demografske trendove. Takođe definiše očekivani učinak planiranih prioriteta, naročito u smislu zapošljavanja, životne sredine i jednakih mogućnosti za muškarce i žene, korišćenjem brojivih ciljeva gde god je moguće. Ex-ante evaluacija potvrđuje relevantnost predloženih načina sprovođenja i nadzora, usklađenost sa politikom Zajednice i do kog stepena su indikativne smernice izložene u članu 10(3) Uredbe Saveta (EC) br 1260/1999 za Strukturne fondove uzete u obzir. Ex-ante evaluacija takođe uzima u razmatranje rezultate evaluacija u ranijim programskim periodima.</p>
<p>Ex-Post Evaluation Ex-post evaluation shall be the responsibility of the donor (European Commission, in cooperation with the Member State and the managing authority concerned). It aims to assess the utilization of resources, the impact, effectiveness and efficiency of the operations and their consistency with the ex-ante evaluation. It will therefore draw conclusions regarding economic and social cohesion. More specifically, this evaluation will be carried out by independent assessors.</p>	<p>Ex-post (naknadna) evaluacija Ex-post evaluacija je u odgovornosti donatora (Evropska komisija, u saradnji sa zemljom članicom i relevantnim upravnim telom). Ima za cilj da proceni iskorišćenost resursa, učinak, delotvornost i efikasnost delovanja i njihovu doslednost sa ex-ante evaluacijom. Stoga, ona izvlači zaključke u vezi sa ekonomskom i društvenom kohezijom. Ovu evaluaciju obavljaju nezavisni procenitelji</p>

<p>Decentralisation Partial transfer of responsibility for managing assistance programmes from EC to the authorities of the beneficiary country. EC retains the control function which can be ex-ante or ex-post control. The legal basis for the decentralisation is the Financial Regulation and its Implementing Rules.</p>	<p>Decentralizacija Delimični prenos odgovornosti za upravljanje programima pomoći s EK na tela zemlje korisnika. EK zadržava kontrolu funkcija, koja može biti u obliku prethodne (ex-ante) ili naknadne (ex-post) kontrole. Pravna osnova za decentralizaciju su Finansijska uredba i njena Pravila sprovođenja.</p>
<p>Decentralised Implementation System (DIS) The Decentralised Implementation System (DIS) provides the appropriate legal and administrative framework for the transfer of responsibilities for the implementation of the EU funded programmes from the European Commission to the partner countries. In essence, the DIS involves the transfer of project management responsibility (i.e. tendering, contracting and payment) to the authorities in the partner countries under the supervision of the European Commission.</p>	<p>Decentralizovani sistem sprovođenja (eng. skraćenica DIS) Decentralizovani sistem sprovođenja (DIS) obezbeđuje odgovarajući pravni i upravni okvir za premeštanje odgovornosti za sprovođenje programa finansiranih od strane EU, sa Evropske komisije na zemlje partnere. U suštini, DIS uključuje transfer odgovornosti u vezi sa upravljanjem projektom (npr. nabavke, ugovaranje i plaćanja) na tela zemlje partnera pod nadzorom Evropske komisije.</p>
<p>Deconcentration Transfer of responsibility for managing assistance programmes from the EC Headquarters (Brussels) to the EC Delegation in the beneficiary country, as in Serbia currently.</p>	<p>Dekonzentracija Prenos odgovornosti za upravljanje programima pomoći iz sedišta EK (Brisel) na Delegaciju EK u zemlji korisniku, kao što je slučaj u Srbiji</p>
<p>Designation The process of appointing a single managing authority, a single certifying authority and a single audit authority, all to be located in one of the Member States participating in the cross-border programme.</p>	<p>Imenovanje Proces postavljanja jednog upravnog tela, jednog tela overe i jednog revizorskog tela, koji su locirani u jednoj od zemalja članica koja učestvuje u prekograničnom programu</p>

<p>Eligible areas</p> <p>Under the cross-border component of IPA for cooperation between Member States and <u>Beneficiary Countries</u>, the eligible areas are: in terms of land borders, NUTS 3 level regions or, in the absence of NUTS 3 classification, equivalent areas along land borders between the Community and the Beneficiary Countries; and, in terms of maritime borders: NUTS 3 level regions or, in the absence of NUTS 3 classification, equivalent areas along maritime borders between the Community and the Beneficiary Countries, separated as a general rule by a maximum of 150 kilometres, taking into account potential adjustments needed to ensure the coherence and continuity of the cooperation action. Source: Regulation (EC) No 2499/2007 (IPA Implementing Regulation), Article 88</p>	<p>Prihvatljive oblasti</p> <p>Pod prekograničnom IPA komponentom za saradnju između zemalja članica i <u>zemalja korisnica</u>, prihvatljive oblasti su: što se tiče kopnenih granica, regioni na NUTS 3 nivou ili, u odsustvu NUTS 3 klasifikacije, ekvivalentne oblasti uz kopnene granice između Zajednice i zemlje korisnice; i, u smislu pomorskih granica: regioni na NUTS 3 nivou ili, u odsustvu NUTS 3 klasifikacije, ekvivalentne oblasti uz pomorske granice između Zajednice i zemalja korisnica, razdvojene po opštem pravilu sa maksimum 150 kilometara, uzimajući u obzir moguće prilagođavanje potrebno kako bi se obezbedila koherentnost i kontinuitet saradnje. Izvor: Uredba (EZ) br. 2499/2007 (IPA Uredba sprovođenja), član 88</p>
<p>Eligibility Criteria</p> <p>A set of conditions for a candidate to be allowed to take part in a tender/call for proposal and to be awarded an EC funded contract. Nationality and origin are the main ones.</p>	<p>Kriterijumi prihvatljivosti</p> <p>Niz uslova koje kandidat mora zadovoljiti kako bi mu se odobrilo učestvovanje na konkursu/pozivu za dostavljanje predloga projekta i dodeliti ugovor koji finansira EK. Kriterijumi državljanstva i porekla su najvažniji.</p>
<p>End Recipient</p> <p>The "end recipient" of the operation, i.e. the body who will ultimately receives the operation, see final beneficiary.</p>	<p>Krajnji primalac</p> <p>„Krajnji primalac“ operacije, tj. telo koje na kraju prima operaciju, videti pod krajnji korisnik.</p>
<p>Final Beneficiary</p> <p>In accordance with the provisions of Article 2(8) of the IPA Implementing Regulation, the term "final beneficiary" shall designate any body or firm, whether public or private, responsible for initiating or initiating and implementing operations. In the context of aid schemes, final beneficiaries are public or private firms carrying out an individual project and receiving public aid.</p>	<p>Krajnji korisnik</p> <p>U skladu sa odredbama člana 2(8) IPA Uredba sprovođenja, termin „krajnji korisnik“ označava bilo koje telo ili preduzeće, bez obzira da li je javno ili privatno, odgovorno za iniciranje ili iniciranje i sprovođenje operacija. U kontekstu šema pomoći, krajnji korisnici su javne ili privatne firme koji sprovode pojedinačne projekte i primaju javnu pomoć.</p>
<p>Financial Engineering Instruments</p> <p>The financial techniques that allow the objectives of financing, valorisation, investment, and management of the portfolio to be undertaken for a firm, or more generally, for an investor.</p>	<p>Instrumenti finansijskog inženjeringa</p> <p>Tehnike u finansijama koje dopuštaju ciljevima finansiranja, valorizacije, investiranja i upravljanja portfoliom da budu preduzete za preduzeće, ili uopštenije za investitora.</p>

<p>Grants Funding provided to beneficiaries with no obligation to repay the amount allocated. They are awarded so for the promotion of an EU policy aim or for the implementation of an action or functioning of a body.</p>	<p>Bespovratna sredstva (<i>Grants</i>) Finansiranje obezbeđeno za korisnike bez obaveze da se alocirana sredstva vrate. Dodeljuju se u svrhu promovisanja ciljeva politike EU ili za sprovođenje projekata ili funkcionisanje tela.</p>
<p>Grant Application A project proposal following a standard application form in response to an EC call for proposals</p>	<p>Prijava predloga projekta Predlog projekta u sklopu standardnog obrasca prijave kao odgovor na poziv za dostavljanje predloga projekata EZ</p>
<p>Grant Beneficiary The recipient of a grant.</p>	<p>Korisnik bespovratnih sredstava Primalac bespovratnih sredstava.</p>
<p>Guidelines for Applicants Document explaining the purpose of a Call for Proposals for grants. It includes the rules regarding who may apply, the types of actions and costs which may be financed and the evaluation criteria. It also provides practical information on how to complete the application form, which annexes are required, and which procedural and contractual rules apply</p>	<p>Uputstva za podnosiocce predloga Dokument koji objašnjava svrhu poziva za dostavljanje predloga projekata. Uključuje pravila o tome ko može dostaviti predlog projekta, vrstu aktivnosti i troškova koji se mogu finansirati kao i kriterijume za evaluaciju predloga projekata. Takođe daje praktične informacije o tome kako popuniti obrazac za prijavu, koji su prilozi dokumenata potrebni kao i koja se proceduralna i ugovorna pravila primenjuju</p>
<p>IPA The Instrument for Pre-Accession.</p>	<p>IPA Instrument pretpristupne pomoći.</p>
<p>Implementing Agency According to Article 139(5)(a) of the IPA Implementing Regulation, "the <u>Operating Structures</u> in each participating Beneficiary Country shall include one Implementing Agency which shall be established within the national administration or under its direct control". The Implementing Agency is an organisation, typically within or under the direct control of the national administration, in charge of tendering, contracting, payments and technical implementation of pre-accession projects.</p>	<p>Agencija za sprovođenje projekata U skladu sa članom 139(5)(a) Uredbe sprovođenja IPA, „operativne strukture u svakoj pojedinačnoj zemlji korisniku će uključivati i jednog realizatora projekta koji će se osnovati u okviru državne uprave ili pod njenim direktnim nadzorom“. Realizator projekta je organizacija, najčešće u okviru ili pod direktnim nadzorom državne uprave, zadužen za javno nadmetanje, ugovaranje, plaćanja i tehničko sprovođenje predpristupnih projekata</p>
<p>Indicative Programmes These are prepared by the European Commission in co-ordination with partner country governments. They provide general guidelines and principles for cooperation with the European Union. They specify focal sectors and themes within a country or region and may set out a number of project ideas.</p>	<p>Indikativni programi Priprema ih Evropska komisija u koordinaciji sa vladom zemlje partnera. Oni obezbeđuju opšta uputstva i principe saradnje sa Evropskom unijom. Određuju fokusne sektore i teme u okviru zemlje ili regiona i mogu pokrenuti niz projektnih ideja.</p>

<p>Intermediate Bodies The responsibilities of the Operating Structure can be assigned to specific bodies within or outside the operating structures initially designated. This grouping and assignation shall respect the appropriate segregation of duties imposed by Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002 and ensure that the final responsibility for the functions described in the said Article shall remain with the operating structure initially designated. Such a restructuring shall be formalised in written agreements and shall be subject to accreditation by the national authorising officer and the conferral of management by the Commission.</p>	<p>Posrednička tela Odgovornosti operativnih struktura mogu se dodeliti određenim telima unutar ili van okvira prvobitno određenih operativnih struktura. Ovo grupisanje i dodeljivanje mora poštovati odgovarajuću razdvojenost obaveza kako je predviđeno Uredbom (EC, Euratom) broj 1605/2002 i osigurati da krajnja odgovornost za funkcije opisane u pomenutom članu ostaju na prvobitno određenoj operativnoj strukturi. Takvo restrukturiranje se formalizuje pisanim dogovorima i biće predmet akreditacije od strane nacionalnog službenika za overavanje i dodele upravnih funkcija od strane Komisije.</p>
<p>Institution Building Institution building constitutes a fundamental objective of the European Union enlargement policy. It consists of strengthening of democratic institutions, public administrations and organisations at central, regional and local level that implement Community legislation. Institution building is assisted by TAIEX for short-term assignments and furthered by Twinning and investments in the acquis.</p>	<p>Izgradnja institucija Izgradnja institucija čini ključni cilj politike proširenja EU. Uključuje osnaživanje demokratskih institucija, javnih uprava i organizacija na centralnom, regionalnom i lokalnom nivou, koje sprovode za pravne norme Zajednice. Izgradnju institucija pomaže TAIEX kada su u pitanju kratkoročni zadaci a dalje unapređuje Tvining i investiranje u pravne tekovine EU.</p>
<p>Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA) New streamlined funding mechanism aimed to support countries in their bid for EU membership, including the making of the necessary economic, political and social reforms. It also helps prepare the countries for the management of structural funds.</p>	<p>Instrument pretpristupne pomoći (IPA) Novi mehanizam finansiranja sa ciljem da pruži podršku zemljama u njihovim nastojanjima ka članstvu u EU, uključujući i neophodne ekonomske, političke i socijalne reforme. Takođe pomaže zemljama u pripremi za upravljanje strukturnim fondovima</p>
<p>Instrument for Pre-Accession Assistance for Rural Development (IPARD) IPARD helps countries applying for EU membership to prepare for the Common Agricultural Policy and other measures related to agricultural structures and rural development</p>	<p>Instrument pretpristupne pomoći za ruralni razvoj (IPARD) IPARD pomaže zemljama koje se prijavljuju za članstvo u EU da se pripreme za Zajedničku poljoprivrednu politiku i druge mere u vezi poljoprivrednih struktura i ruralnog razvoja</p>
<p>IPA Monitoring Committee The main monitoring body for the implementation of IPA measures on the level of the beneficiary country.</p>	<p>Nadzorni odbor programa IPA Glavno telo za nadzor sprovođenja programa IPA na nivou države korisnice</p>
<p>ISPA (Instrument for Structural Programmes for pre-accession) Like the Cohesion Fund, this instrument provides the countries which have applied for accession with part-financing for transport infrastructure projects to interconnect their networks and link with the trans-European network, as well as for environmental protection projects. It has funds amounting to EUR 1040</p>	<p>ISPA (Instrument strukturne politike u procesu pridruživanja (za životnu sredinu i transport)) Kao i Kohezioni fond, ovaj instrument obezbeđuje zemljama koje su se prijavile za članstvo, delimično finansiranje projekata transportnih infrastruktura kako bi povezali svoje putne mreže i povezali se sa trans-evropskom mrežom, kao i za</p>

<p>million per year for the period from 2000 to the date of accession of each applicant country.</p>	<p>projekte zaštite životne sredine. Njegova sredstva su dostigla 1040 miliona EUR godišnje u periodu od 2000 do dana pristupanja svake zemlje kandidata.</p>
<p>Joint Monitoring Committee (JMC) The Joint Monitoring Committee comprises representatives of the Financial Cooperation Committee and the EU Commission.</p>	<p>Zajednički nadzorni odbor (ZNO) Zajednički nadzorni odbor sastoji se od predstavnika The Joint Monitoring Committee comprises representatives of the Financial Cooperation Committee and the EU Commission</p>
<p>Joint Technical Secretariat In the context of the IPA CBC, a secretariat set up by the managing authority and the participating countries. Its task is to assist the managing authority/operating structure and the joint monitoring committee in carrying out their tasks.</p>	<p>Zajednički tehnički sekretarijat (ZTS) U kontekstu programa IPA CBC, sekretarijat koji uspostavlja upravljačko telo i države koje učestvuju u programu. Zadatak mu je da pomogne upravljačkom telu/operativnoj strukturi i zajedničkom nadzornom odboru u obavljanju njihovih zadataka.</p>
<p>LEADER LEADER stands for the 'Links between actions for the development of the rural economy'. Community Initiative in the Financial Perspective 2000-2006 for mobilising and delivering rural development in rural communities through local public-private partnerships ('Local Action Groups'). It was designed to help rural people, groups and enterprises etc. to consider the potential of their area and to encourage the implementation of integrated, high-quality and original strategies for sustainable development. In the Financial Perspective 2007-2013 Leader approach is integrated in the EAFRD as a priority axis. Leader approach is also integrated in the IPARD measures</p>	<p>LEADER Skrraćeno od „Links between actions for the development of the rural economy“. Inicijativa Zajednice u Finansijskoj perspektivi 2000-2006 za mobilizaciju i sprovođenje ruralnog razvoja u ruralnim zajednicama kroz lokalna javno-privatna partnerstva („Lokalne akcione grupe“). Kreiran je sa namerom da pomogne ljudima, grupama, preduzećima, itd. u ruralnim područjima da razmotre potencijal svog područja kao i da podstakne sprovođenje integrisanih, kvalitetnih i originalnih strategija održivog razvoja. U Finansijskoj perspektivi 2007-2013 Leader uklopljen je u EAFRD kao jedna od prioritarnih osi. Leader pristup je takođe uklopljen i u mere IPARD</p>
<p>The Lisbon Strategy During the meeting of the European Council in Lisbon (March 2000), the Heads of State or Government launched a "Lisbon Strategy" aimed at making the European Union (EU) the most competitive economy in the world and achieving full employment by 2010. This strategy, developed at subsequent meetings of the European Council, rests on three pillars: (i) an economic pillar preparing the ground for the transition to a competitive, dynamic, knowledge-based economy. Emphasis is placed on the need to adapt constantly to changes in the information society and to boost research and development; (ii) a social pillar designed to modernise the European social model by investing in human resources and combating social exclusion. The Member States are expected to invest in education and training, and to conduct an active policy for employment, making it easier to move to a knowledge economy; and, (iii) an environmental pillar, which was added at the Göteborg European Council</p>	<p>Lisabonska strategija Tokom sastanka Evropskog veća u Lisabonu (mart 2000.), šefovi država i vlada pokrenuli su „Lisabonsku strategiju“ koja ima cilj da Evropska unija postane najkonkurentnija privreda na svetu i da se do 2010. Godine dostigne puna zaposlenost. Ta strategija, dorađena na sledećim sastancima Evropskog veća, počiva na tri stuba: (i) privredni stub priprema teren za tranziciju prema konkurentnoj i dinamičnoj privredi temeljenoj na znanju. Naglasak se stavlja na potrebu za stalnim prilagođavanjem promenama u informacionom društvu i promovisanje istraživanja i razvoja; (ii) socijalni stub je koncipiran tako da modernizuje evropski socijalni model ulaganjem u ljudske potencijale i borbom protiv socijalne isključenosti. Od država članica se očekuju da ulažu u obrazovanje i osposobljavanje kao i da sprovedu aktivnu politiku zapošljavanja, kako bi olakšale tranziciju prema privredi zasnovanoj na znanju; i, (iii) ekološki stub, koji je dodat na sastanku Evropskog veća u Goteborgu u junu 2001.</p>

<p>meeting in June 2001, draws attention to the fact that economic growth must be decoupled from the use of natural resources.</p>	<p>godine, skreće pažnju na činjenicu da se privredni rast mora odvojiti od korišćenja prirodnih resursa</p>
<p>Local Project Term used by the EC for a project implemented in one country such as Serbia. Not to be confused with a "local" economic development project, a "local" infrastructure project or a "local" governance project.</p>	<p>Lokalni projekat Termin korišćen od strane EK za projekat koji se sprovodi u jednoj zemlji, kao što je Srbija. Ne treba ga mešati sa projektom „lokalnog“ ekonomskog razvoja, projektom „lokalne“ infrastrukture ili projektom „lokalne“ uprave</p>
<p>Major Projects (under IPA) Major Projects comprise a series of works, activities or services which is intended, in itself, to accomplish a definite and indivisible task of a precise economic or technical nature, which as clearly identified goals and whose total cost exceeds € 10 million.</p>	<p>Značajni projekti (pod IPA) Značajni projekti uključuju niz radova, aktivnosti ili usluga kojima je, samo po sebi, namera da postignu određeni i nerazdvojiv zadatak tačne ekonomske ili tehničke prirode, koji ima jasno definisane ciljeve i čiji ukupni iznos premašuje 10 miliona €.</p>
<p>Managing Authorities (MAs) Under the Structural Funds, the public or private authority or body at national, regional or local level designated by the Member State when it is itself carrying out this function, to manage assistance for the purposes of this Regulation. If the Member State designates a managing authority other than itself, it shall determine all the modalities of this relationship with the managing authority and of the latter's relationship with the Commission. If the Member State so decides, the managing authority may be the same body as the paying authority for the assistance concerned.</p>	<p>Upravljačka tela (UT) U sklopu Strukturnih fondova, javno ili privatno telo ili organ na nacionalnom, regionalnom ili lokalnom nivou određeno od strane države članice u slučajevima kada ona sama nosi ovu funkciju, kako bi upravljala sredstvima pomoći u svrhu ove Uredbe. Ako država članica odredi upravljačko telo koje nije ona sama, odrediće sve modalitete ove veze sa upravljačkim telom i veze upravljačkog tela sa Komisijom. Ukoliko država članica tako odluči, upravljačko telo može biti isto kao telo koje vrši plaćanja za pomoć u pitanju.</p>
<p>Measure The means in programmes by which a priority is implemented over several years which enable operations to be financed.</p>	<p>Mera Sredstva u okviru programa pomoću kojih se sprovode prioriteta u periodu od nekoliko godina, a koje omogućavaju finansiranje operacija.</p>
<p>Mid-Term Evaluation Responsibility of the programme managing authority, in cooperation with the Commission and the Member State. It shall cover each Community Support Framework and each assistance. The mid-term evaluation shall examine the initial results of the operations, their consistency with the ex-ante evaluation, the relevance of targets, as well as the soundness of the financial management and the quality of monitoring and implementation of the programme concerned. More specifically, this evaluation is to be carried out by an independent assessor, after which it will be submitted to the relevant monitoring committee and sent to the Commission. Such evaluations only take place in relation to large, multi-annual projects</p>	<p>Srednjoročna evaluacija Odgovornost tela odgovornog za upravljanje programom, u saradnji sa Komisijom i zemljom članicom. Pokriva svaki okvir podrške zajednice i svaku pomoć. Srednjoročna evaluacija će ispitati prvobitne rezultate projekata, njihovu konzistentnost sa ex-ante evaluacijom, relevantnost ciljnih grupa, kao i solidnost finansijskog upravljanja i kvalitet nadzora i sprovođenja programa koji u pitanju. Još određenije, ovu evaluaciju treba da obavi nezavisni procenjivač, nakon čega će se podneti relevantnom komitetu za nadzor i poslati Komisiji. Ovakve evaluacije dešavaju se samo kada govorimo o velikim, višegodišnjim programima</p>

<p>Multi-annual Indicative Financial Framework (MIFF) Produced on a three-year basis. The set-up is reviewed annually and included in the annual enlargement package of the Commission, presented each autumn to the Council and the European Parliament.</p>	<p>Višegodišnji indikativni finansijski okvir (VIFO) Izrađuje se na trogodišnjoj osnovi. Revidira se na godišnjoj osnovi i uključuje u sklop godišnjeg Paketa za proširenje Komisije, koji se podnosi svake jeseni Veću i Evropskom parlamentu</p>
<p>Multi-annual Indicative Planning Document (MIPD) A strategic planning document developed for each country covering all relevant IPA components. The MIPD is also a three-yearly document and is prepared by the Commission in close consultation with the beneficiary country</p>	<p>Višegodišnji indikativni planski dokument (VIPD) Strateški planski dokument kreiran za svaku zemlju posebno a pokriva sve relevantne komponente IPA. VIPD je takođe trogodišnji dokument i priprema ga Komisija u bliskim konsultacijama sa zemljom korisnicom.</p>
<p>National Authorising Officer (NAO) An official of ministerial or of state secretary status of the national administration heading the NF. The NAO has the overall responsibility for the financial management of EU pre-accession funds</p>	<p>Nacionalni službenik za odobravanje (NSO) Državni službenik u rangu ministra ili državnog sekretara državne uprave na čelu NF. NSO je odgovoran za sveukupno finansijsko upravljanje predpristupnim sredstvima EU</p>
<p>National Fund (NF) The financial assistance provided by the EU is collected in the National Fund, which then transfers funds to the CFCU, according to the mechanism set out in the Financing Agreement, in order for it to make payments on contracts</p>	<p>Nacionalni fond (NF) Finansijska pomoć koju obezbeđuje EU se prikuplja u Nacionalnom fondu, koji zatim prebacuje sredstva u CFCU, na osnovu mehanizma naznačenog u Sporazumu o finansiranju, kako bi mogao da vrši plaćanja po osnovu ugovora.</p>
<p>National IPA Coordinator (NIPAC) An official of ministerial or of state secretary status of the national administration in charge of the overall co-ordination of IPA assistance in the beneficiary country. The NIPAC ensures a close link between the general accession process and the use of EU financial assistance, and is responsible for the monitoring of the programme. He/she is also responsible for coordination between programme components, for IPA TAIB programming and for coordination of the beneficiary country's participation in relevant cross border programmes</p>	<p>Nacionalni IPA koordinator (NIPAC) Državni službenik u rangu ministra ili državnog sekretara nadležan za ukupnu koordinaciju pomoći iz programa IPA u državi korisnici. NIPAC osigurava usku povezanost između opšteg procesa pristupanja i korišćenja finansijske pomoći EU, a odgovoran je za nadzor programa. Takođe je odgovoran za koordinaciju između komponenti programa, za programiranje u sklopu komponente IPA TAIB kao i za koordinaciju učestvovanja države korisnice u relevantnim programima prekogranične saradnje</p>
<p>National Programme for the Adoption of the Acquis (NPAA) Sets out in detail the measures through which a country will make progress to meet and assume the obligations of membership (collectively known as the Copenhagen criteria).</p>	<p>Nacionalni program za usklađivanje sa pravnim tekovinama EU (NPAA) Detaljan pregled mera kroz koje će zemlja napredovati kako bi ispunila i preuzela obaveze članstva (pod zajedničkim nazivom Kriterijumi iz Kopenhagena).</p>
<p>National Development Plan A strategic document which specifies development needs and priorities of a Member State. It is the basis for reports to the European Commission on the</p>	<p>Nacionalni razvojni plan (NRP) Strateški dokument kroz koji se utvrđuju razvojne potrebe i prioriteti neke države članice. Na temelju njega države članice Evropsku komisiju izveštavaju o</p>

<p>Member States' priorities for Structural Funds investments. Initially NDP was drafted for the Structural Funds purposes only, but with time it developed into a general development document</p>	<p>svojim prioritetima za ulaganja sredstava iz strukturnih fondova. Inicijalno se NRP izrađivao samo za potrebe strukturnih fondova, ali se tokom vremena pretvorio u opšti razvojni dokument</p>
<p>Non-Major Projects All operations which are not Major Projects and which are implemented by final beneficiaries other than national public bodies shall be selected through call for proposals.</p>	<p>Ne-značajni projekti Svi projekti koji ne spadaju u značajne projekte i koje sprovode krajnji korisnici osim nacionalnih javnih tela biće odabrani putem poziva za dostavljanje predloga</p>
<p>NUTS Nomenclature of Territorial Units for Statistics established by the European Office for Statistics (Eurostat) in order to create (for the purposes of the collection, and presentation of statistics), a single and coherent structure of territorial distribution. The nomenclature of territorial units for statistics (NUTS) was created by the European Office for Statistics (Eurostat) in order to create a single and coherent hierarchical structure of territorial/spatial distribution. It has been used for statistical production across the European Union and in the Community legislation pertaining to the Structural Funds since 1988. Following a revision, put into effect from 1st january 2008, the current nomenclature subdivides the countries of the European Union with the individual member states of the EU at the top of the hierarchy and below are levels 1 to 3, then LAU levels 1 and 2. Currently, there are in the EU 97 regions at NUTS 1 level, 271 regions at NUTS 2 level and 1303 regions at NUTS 3 level.</p>	<p>NUTS (fr. skraćenica) Statistička nomenklatura prostornih jedinica (NUTS) koju je definisao Evropski statistički zavod (Eurostat) kako bi stvorio (u svrhu prikupljanja, i prezentovanja statističkih podataka), jedinstvenu i koherentnu strukturu za teritorijalnu raspodelu. Koristi se od 1988. godine u zakonodavstvu Zajednice vezanom na strukturne fondove. Nakon revizije, koja je stupila na snagu 1. januara 2008. godine, trenutna nomenklatura vrši podelu zemalja Evropske unije, s tim što su pojedinačne zemlje EU na vrhu hijerarhije a ispod toga su nivoi 1-3, zatim LAU nivoi 1 i 2. Trenutno, EU ima 97 regiona na NUTS 1 nivou, 271 regiona na NUTS 2 nivou i 1303 regiona na NUTS 3 nivou.</p>
<p>Operating Structure In the context of IPA, a body or bodies dealing with management and implementation of an IPA component. Depending on the IPA component, the operating structure can take different forms, such as a single body or several bodies implementing different tasks. Therefore, they can be called managing or implementing bodies. The operating structure shall be a body or a collection of bodies within the administration of the beneficiary country.</p>	<p>Operativna struktura U kontekstu programa IPA, telo ili tela zadužena za upravljanje i sprovođenje neke komponente programa IPA. Zavisno od komponenti programa IPA, operativna struktura može imati različite oblike, može se sastojati od jedne agencije za sprovođenje ili više tela koja sprovode različite zadatke. S obzirom na to mogu se nazvati upravljačkim ili telom sprovođenja. Operativna struktura je telo ili više tela u okviru uprave zemlje korisnice</p>
<p>Operation Identification Sheet For all operations which are not Major Projects and which are implemented by final beneficiaries that are national public bodies the Operating Structure is not under the obligation of selecting operations through calls for proposals in line with the provisions of the Article 49 of the Financing Agreement (FA). In such cases Operation Identification Sheets must be prepared.</p>	<p>Identifikacioni obrazac operacije Za sve operacije koje ne spadaju u značajne projekte i koje sprovode korisnici koji su državna javna tela operativna struktura nije u obavezi da odabira projekte putem poziva za dostavljanje predloga projekata u skladu sa odredbama člana 49 Ugovora o finansiranju (FA). U takvim slučajevima mora se pripremiti Identifikacioni obrazac operacije.</p>

<p>Operational Programmes (OP) In the context of the Structural Funds and Cohesion Policy Instruments, the document drafted by a Member State and approved by the Commission to implement a Community Support Framework/National Strategic Reference Framework. It contains a consistent set of priorities comprising multi-annual measures. It may be implemented through recourse to one or more Funds, to one or more of the other existing financial instruments and to the EIB. In the context of IPA, the document drafted by a beneficiary country and approved by the European Commission to implement the Strategic Coherence Framework. It contains a consistent set of priorities (priority axes) and multi-annual measures.</p>	<p>Operativni programi (OP) U kontekstu strukturnih fondova i instrumenata kohezione politike, dokument koji sačinjava država članica i odobrava Komisija za sprovođenje Okvira pomoći Zajednice/Nacionalnog strateškog referentnog okvira. Sadrži konzistentan niz prioriteta koji čine višegodišnje mere. Može se sprovesti korišćenjem jednog ili više fondova kao i jednog ili više finansijskih instrumenata i kroz EIB. U kontekstu programa IPA, dokument koji izrađuje zemlja korisnica i odobrava Evropska komisija za sprovođenje Okvira za usklađenost strategija. Dokument sadrži niz prioriteta (prioritetnih osi) i višegodišnjih mera</p>
<p>PRAG (Practical Guide to External Aid Contract Procedures) The European Commission's guide on procurement and contracting procedures and rules which apply to EC external aid contracts. It is also applicable to the projects financed from the pre-accession funds instead of the public procurement rules of the beneficiary country</p>	<p>PRAG (Praktični vodič kroz procedure ugovaranja pomoći EZ trećim zemljama) Vodič Evropske komisije kroz procedure i pravila za nabavku i ugovaranje, koji se primenjuju na ugovore u sklopu pomoći EZ trećim zemljama. Primenjuje se i na projekte finansirane iz prepristupnih fondova, umesto pravila o javnoj nabavci zemlje korisnice</p>
<p>Partnership One of the Structural Funds' principles which implies the closest possible cooperation between the Commission and the appropriate authorities at national, regional or local level in each Member State from the preparatory stage to implementation of the measures.</p>	<p>Partnerstvo Jedno od načela strukturnih fondova koje podrazumeva: najtešnju moguću saradnju između Evropske komisije i odgovarajućih tela i partnera na nacionalnom, regionalnom ili lokalnom nivou u svakoj državi članici EU, od pripreme faze do sprovođenja mera</p>
<p>Pre-Accession Assistance Pre-accession assistance helps the countries that are candidates for membership of the European Union to satisfy the accession conditions (the Copenhagen criteria). Considerable investment is required if the candidate countries are to bring their institutions and standards in line with the Community acquis and to be able to meet their obligations as Member States. Pre-accession assistance to the candidate countries is a key factor in the Union's pre-accession strategy and is determined by the accession partnerships. For the period 2007 – 2013, the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA) will be the sole funding vehicle, replacing the pre-accession instruments. The IPA is made up of five components: support for transition and institution building, cross-border cooperation, regional development, human resources development and rural development.</p>	<p>Prepristupna pomoć Prepristupna pomoć pomaže zemljama kandidatima za članstvo u Evropskoj uniji da ispune uslove za pristupanje (Kriterijum iz Kopenhagena). Značajne investicije su neophodne ako želimo da zemlja kandidat dovede svoje institucije i standarde u sklad sa pravnom tekovinom EU i da bude u stanju da ispuni svoje obaveze kao zemlja članica. Prepristupna pomoć zemljama kandidatima je ključni faktor u prepristupnoj strategiji Unije a određuju je pristupna partnerstva. Za period 2007 – 2013, Instrumenti prepristupne pomoći (IPA) će biti jedino sredstvo finansiranja, zamenjujući sve prepristupne elemente. IPA se sastoji od pet komponenti: podrška tranziciji i izgradnji institucija, prekogranična saradnja, regionalni razvoj, unapređenje ljudskih resursa i ruralni razvoj.</p>

<p>Pre-Accession Strategy</p> <p>The pre-accession strategy offers a "structured dialogue" between the candidate countries and the EU institutions throughout the accession process, providing all the parties with a framework and the necessary instruments. It is laid down for each candidate country individually. The pre-accession strategy follows on from the European Council of Luxembourg (December 1997) during which a reinforced pre-accession strategy for the ten Central and Eastern European candidate countries was launched. It is essentially based on:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ the bilateral agreements; ▪ the accession partnerships and the national programmes for the adoption of the <i>acquis</i>; ▪ participation in Community programmes, agencies and committees; ▪ political dialogue; ▪ the evaluation of the Commission ("monitoring"); ▪ pre-accession assistance; ▪ co-financing by international financial institutions (IFI). <p>In addition to these main instruments, the pre-accession strategy may include others for individual candidates, depending on their particular circumstances.</p>	<p>Prepristupna strategija</p> <p>Prepristupna strategija nudi "strukturni dijalog" između zemalja kandidata i institucija EU u procesu pristupanja, obezbeđujući svim stranama okvir i neophodne instrumente, koji se daju za svakou zemlju kandidata posebno. Prepristupna strategija se nastavlja na principe Evropskog veća u Luksemburgu (decembar 1997) u toku kog je doneta osnažena prepristupna strategija za deset zemalja kandidata Centralne i Istočne Evrope. U osnovi se bazira na:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bilateralnim sporazumima; ▪ pristupnom partnerstvu i nacionalnim programima za usvajanje <i>acquis</i>; ▪ učestvovanju u programima, agencijama i komitetima Zajednice; ▪ političkom dijalogu; ▪ evaluacijom Komisije ("monitoring"); ▪ prepristupna pomoć; ▪ sufinansiranje od strane međunarodnih finansijskih institucija (IFI). <p>Osim ovih glavnih instrumenata, prepristupna strategija može uključivati i druge instrumente za pojedinačne kandidate, u zavisnosti od njihovih posebnih okolnosti.</p>
<p>Potential Candidates</p> <p>Currently Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo under UN Security Council Resolution 1244, Montenegro, Serbia and Iceland.</p>	<p>Potencijalni kandidati</p> <p>Trenutno Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo pod Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti UN, Crna Gora, Srbija i Island</p>
<p>Priority Axes</p> <p>Consistent set of priorities used in the context of strategic documents (IPA Ops)</p>	<p>Prioritetne ose</p> <p>Konzistentan niz prioriteta korišćen u kontekstu strateških dokumenata (IPA Ops).</p>
<p>Programme</p> <p>A series of projects with a common overall objective.</p>	<p>Program</p> <p>Serijski projekti sa zajedničkim opštim ciljem.</p>
<p>Programme Authorising Officer</p> <p>An official of the national administration heading the Central Finance and Contracts Unit (CFCU). The PAO is responsible for the operations of the CFCU and for the sound financial management of the projects</p>	<p>Službenik za overavanje programa (PAO)</p> <p>Službenik državne uprave na čelu Centralne jedinice za ugovaranje i finansiranje (CFCU). PAO je odgovoran za funkcionisanje CFCU i za solidno finansijsko vođenje projekata</p>
<p>Programming</p> <p>Principle which implies that all measures to be financed under an EU programme are defined multi-annually in a wide consultation process. It represents one of the four Structural Funds' principles</p>	<p>Programiranje</p> <p>Načelo koje podrazumeva da se sve mere, koje će se finansirati iz nekog programa EU, definišu na višegodišnjem nivou u sklopu širokog procesa</p>

	konsultacija. Predstavlja jedno od četiri načela strukturnih fondova
<p>Project A series of activities/works with a specific purpose and target, planned to achieve a result within a designated period.</p>	<p>Projekat Niz aktivnosti/radova sa jasno utvrđenom svrhom i ciljem, planiranih da postignu rezultat u određenom periodu</p>
<p>Regions/Regional Projects The term region, when applied by the EC, can apply to a whole country or to a geographical area which can include a number of countries, e.g. DG RELEX (External Relations) refers to the Western Balkans as a region, DG REGIO refers to the South East Europe Region in relation to its assistance for transnational cooperation. This differs from the use of the term at the country level.</p>	<p>Regioni/Regionalni Projekti Termin region, kada ga koristi EZ, može se odnositi na teritoriju jedne zemlje ili na geografsku oblast koja može uključivati niz zemalja, npr. DG RELEX (spoljni poslovi) spominje Zapadni Balkan kao region, DG REGIO spominje Jugoistočnu Evropu kao region u vezi sa pomoći koja je obezbeđena za međunacionalnu saradnju. Ovo se razlikuje od upotrebe termina na nivou države.</p>
<p>Regional Competitiveness Operational Programme The overall objective of the Regional Competitiveness Operational Programme is to achieve higher competitiveness and a more balanced regional development within the beneficiary country.</p>	<p>Operativni program za regionalnu konkurentnost Ukupni cilj Operativnog programa za regionalnu konkurentnost je da se postigne veća konkurentnost i izbalansirani regionalni razvoj u okviru zemlje korisnika</p>
<p>Sector/Task Manager The Sector Manager belongs to the staff of the EC services, either in Brussels or at the Delegation, and is responsible for managing EC funded projects from the technical (not the financial) point of view in a certain sector and following up developments in that sector in general.</p>	<p>Sector/Task Manager Menadžer sektora pripada osoblju službi EK u Briselu ili u Delegaciji EK, a odgovoran je za tehničko (ali ne i finansijsko) upravljanje projektima koje finansira EK u određenom sektoru, koji takođe prati razvoj događaja u tom sektoru uopšteno.</p>
<p>Sectoral Agreements Sectoral agreements are agreements relating to a specific IPA component. These are drawn up, where appropriate, between the Commission and the beneficiary country, and set out the relevant provisions to be respected which are not contained in the country specific framework agreement or financing agreements.</p>	<p>Sektorski sporazumi Sektorski sporazumi su sporazumi u vezi sa određenom IPA komponentom. Oni se zaključuju između Komisije i zemlje korisnice, i donose relevantne odredbe koje nisu sadržane u okvirnom sporazumu sa tom zemljom ili u finansijskom sporazumu</p>
<p>Senior Programme Officer (SPO) An official of the national administration (line ministry/agency) in charge of the technical implementation of projects. The Project Implementation Units answer to him/her.</p>	<p>Viši programski službenik (VPS) Službenik državne uprave (resornog ministarstva/agencije) zadužen za tehničku implementaciju projekata. Jedinice za sprovođenje projekata odgovaraju njemu/njoj</p>

<p>Stabilisation & Association Agreement</p> <p>The purpose of the Stabilisation and Association Process is to establish special relations between the countries concerned and the Union in exchange for reforms with a view to accession, which will involve aligning their legislation more closely with that of the Community. These countries are recognised as potential candidates for Union membership.</p>	<p>Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju</p> <p>Svrha procesa stabilizacije i pridruživanja je da uspostavi posebne veze između zemalja u pitanju i Unije u zamenu za reforme u svetlu pridruživanja, što uključuje približavanje zakonodavstva tih zemalja sa zakonodavstvom Zajednice. Ove zemlje su prepoznate kao kandidati za članstvo u Uniji.</p>
<p>Strategic Coherence Framework</p> <p>Article 154 of the IPA Implementing Regulation provides for the preparation of a Strategic Coherence Framework as the reference document for the programming of the regional development component and the human resources development component. The submission of the Strategic Coherence Framework (SCF) is a prerequisite for the approval of the programmes under the regional development and human resources development components. The SCF must be submitted to the Commission prior to, or at the latest, together with the submission for approval of the first programme under those components</p>	<p>Okvir za usklađenost strategija</p> <p>Član 154 Uredbe o sprovođenju IPA obezbeđuje pripremu Okvira za usklađenost strategija kao referentnog dokumenta programske regionalne komponente i komponente unapređenja ljudskih resursa. Podnošenje Okvira za usklađenost strategija (OUS) je preduslov za odobravanje programa u okviru komponente regionalnog razvoja i unapređenja ljudskih resursa. OUS se mora podneti Komisiji pre, ili najkasnije, zajedno sa podnošenjem prvog programa u okviru tih komponenti</p>
<p>Strategic Coordinator</p> <p>A Strategic Coordinator is appointed by the beneficiary country to ensure the coordination of the regional development component and human resources development component under the responsibility of the national IPA coordinator. The Strategic Coordinator shall be an entity within the state administration of the beneficiary country, with no direct involvement in the implementation of components concerned.</p>	<p>Strateški koordinator</p> <p>Strateški koordinator, postavljen od strane zemlje korisnice kako bi osigurao koordinaciju komponente regionalnog razvoja i unapređenja ljudskih resursa pod odgovornošću nacionalnog IPA koordinatora. Strateški koordinator je entitet u okviru državne uprave zemlje korisnice, bez direktnog učešća u sprovođenje navedenih komponenti</p>
<p>Structural Funds</p> <p>The EU's Structural Funds are administered by the Commission to finance Community structural aid. Financial support from the Structural Funds mainly goes to the poorer regions to strengthen the Union's economic and social cohesion so that the challenges of the single market can be met right across the EU. In the Financial Perspective 2007-2013 only ERDF and ESF are considered the Structural Funds. The reformed objectives include a) convergence, b) regional competitiveness and employment and c) European territorial cooperation.</p>	<p>Strukturni fondovi</p> <p>Strukturnim fondovima EU upravlja Komisija kako bi finansirala strukturnu pomoć Zajednice. Finansijska podrška Strukturnih fondova uglavnom ide u siromašnije regije EU, kako bi se ojačala ekonomska i socijalna kohezija i odgovorilo na izazove Jedinog tržišta širom EU. U Finansijskoj perspektivi 2007.-2013. strukturnim fondovima se smatraju samo ERDF i ESF. Njihovi novi ciljevi su: (1) konvergencija, (2) regionalna konkurentnost i zapošljavanje i (3) evropska teritorijalna saradnja</p>
<p>Subsidiarity:</p> <p>The subsidiarity principle is intended to ensure that decisions are taken as closely as possible to the citizen and that constant checks are made as to</p>	<p>Supsidijarnost:</p> <p>Cilj načela supsidijarnosti je osigurati da se odluke donose što je moguće bliže građanima i da se vrše stalne provjere opravdanosti aktivnosti na nivou</p>

<p>whether action at Community level is justified in the light of the possibilities available at national, regional or local level. Specifically, it is the principle whereby the Union does not take action (except in the areas which fall within its exclusive competence) unless it is more effective than action taken at national, regional or local level. It is closely bound up with the principles of proportionality and necessity, which require that any action by the Union should not go beyond what is necessary to achieve the objectives of the Treaty.</p>	<p>Zajednice u svetlu mogućnosti dostupnih na nacionalnom, regionalnom, ili lokalnom nivou. Znači, to je načelo po kom Unija ne preduzima aktivnosti (sem u oblastima koje su pod njenom punom nadležnošću) osim ako je to mnogo efikasnije nego aktivnosti preduzete na nacionalnom, regionalnom, ili lokalnom nivou. Usko je povezano sa načelima proporcionalnosti i neophodnosti, koji zahtevaju da bilo koja aktivnost Unije ne pređe ono što je neophodno kako bi postigla ciljeve Ugovora</p>
<p>TAIEX (Technical Assistance Information Exchange) The Technical Assistance and Information Exchange Programme (TAIEX) is an institution-building instrument for short-term assistance in adoption, application and enforcement of the Community <i>acquis</i>. It has been operational since 1996 and its responsibilities and area of activity have greatly increased since. TAIEX assistance is available to candidate countries, acceding countries as part of the pre-accession strategy and screening process, the ten new Member States and the countries of the Western Balkans. TAIEX centralises requests for help from both the public authorities and the private sector and brokers contacts between the requesters and the Member States. It deploys seconded experts and arranges peer reviews, study or assessment visits, seminars, workshops and training. It also helps with the translation of legislation and provides expert databases and information on the alignment of legislation.</p>	<p>TAIEX (<i>Technical Assistance Information Exchange</i>) Kancelarija za razmenu informacija o tehničkoj pomoći – je instrument za izgradnju institucija koji nudi kratkoročnu pomoć pri prihvatanju, primeni i sprovođenju pravne tekovine Zajednice (acquis-a). Operativan je od 1996. godine a njegova odgovornost i oblast delovanja su se od tada značajno proširile. Pomoć iz TAIEX-a dostupna je državama kandidatkinjama i pristupajućim državama kao deo pretpristupne strategije kao i novim državama članicama, i državama Zapadnog Balkana. TAIEX centralizuje zahteve za pomoć iz javnog i privatnog sektora i uređuje kontakte između tražitelja i zemalja članica. Koristi detaširane stručnjake za savetodavne posete, studije ili procene, seminare, radionice ili osposobljavanje. Pomaže takođe u prevodu zakonodavstva i osigurava stručne baze podataka i informacije o usklađenosti zakonodavstva</p>
<p>Technical Assistance Specialists, consultants, trainers, advisers, etc. contracted under a service contract for the transfer of know-how and skills and the creation and strengthening of institutions. Technical assistance can be provided by consultants available on the market or experts from Member States administrations (twinning)</p>	<p>Tehnička pomoć Stručnjaci, konsultanti, predavači, savetnici, itd. koji su angažovani putem ugovora o pružanju usluga radi transfera znanja (know-how) i veština (skills) kao i razvoja i jačanja institucija. Tehničku pomoć mogu obezbediti konsultanti dostupni na tržištu ili stručnjaci iz uprava država članica EU (twinning).</p>
<p>Terms of Reference In case of a service contract, a document defining the tasks required of a contractor and indicating project background and objectives, planned activities, expected inputs and outputs, budget, timetables and job descriptions.</p>	<p>Projektni zadatak U slučaju ugovora o pružanju usluga, dokument koji utvrđuje zadatke, koji se traže od izvođača projekta i navode pozadinu i ciljeve projekta, predviđene aktivnosti, očekivane unose i neposredne rezultate, budžet, vremenski raspored i opis posla</p>

Transitional approach (IPA)

Under the Transitional arrangements, an Operating Structure is set up in each Candidate Country/Potential Candidate Country, which is mainly in charge of programming and implementation. The CC/PCC Operating Structures set up a Joint Technical Secretariat.

However, there are differences, according to the management model chosen:

- Centralised management: the Operating Structure is in charge of programme implementation with the exclusion of tendering, contracting and payments, which are the responsibility of the Commission (EC Delegation, as Contracting Authority).
- Decentralised management: the EC Delegation plays no formal role; the Operating Structure includes an Implementing Agency led by a Programme Authorising Officer who is nominated by the National Authorising Officer. The Implementing Agency is the Contracting Authority and thus responsible for "tendering and contracting, payments accounting and financial reporting aspects of the procurement of services, supplies, works and grants for the part the cross-border programme concerning the respective country".

Source: Regulation (EC) No 2499/2007 (IPA Implementing Regulation), Article 99

Treaty of Lisbon

Was signed on 13 December 2007 bringing to an end several years of negotiation about institutional issues. The Treaty of Lisbon amends the current EU and EC treaties, without replacing them. It will provide the Union with the legal framework and tools necessary to meet future challenges and to respond to citizens' demands. It will bring about a **more democratic and transparent Europe**, with a strengthened role for the European Parliament and national parliaments, and more opportunities for citizens to have their voices heard and a clearer sense of who does what at European and national level. More simplified working methods and voting rules, and streamlined, modern institutions for a EU of 27 members should make the Union **more efficient**. A Charter of Fundamental Rights will provide better protection for European citizens. Finally, a new High Representative for the Union in Foreign Affairs and Security Policy, also Vice-President of the Commission, will increase the impact, the coherence and the visibility of the EU's external action.

Tranzicioni pristup (IPA)

Pod tranzicionim sporazumima, uspostavlja se operativna struktura u svakoj zemlji kandidatu/potencijalnom kandidatu, koja je uglavnom odgovorna za programski deo i sprovođenje. Operativne strukture ZK/PZK osnivaju Zajednički tehnički sekretariat.

Ipak, postoje razlike u izabranim modelima upravljanja:

- Centralizovano upravljanje: operativna struktura je odgovorna za sprovođenje programa sa izuzetkom procesa nabavke, ugovaranja i plaćanja, što je odgovornost Komisije (Delegacija EK, kao Ugovorno telo).
- Decentralizovano upravljanje: Delegacija EK nema nikakvu formalnu ulogu; operativna struktura uključuje Agenciju realizatora na čelu sa Službenikom za overavanje programa koga nominuje Nacionalni službenik za odobravanje. Agencija realizator programa je Ugovorna strana i stoga odgovorna za „procene nabavke i ugovaranja, aspekte plaćanja i finansijskog izveštavanja o nabavci usluga, roba, radova i bespovratne pomoći za deo prekograničnog programa koji se tiče te zemlje“.

Izvor: Uredba (EZ) br. 2499/2007 (Uredba o sprovođenju IPA), član 99

Lisabonski ugovor

Potpisan 13. decembra 2007. godine, označava kraj višegodišnjih pregovora o institucionalnim pitanjima. Lisabonski ugovor menja trenutne ugovore EU i EZ, a ne zamenjuje ih. On će obezbediti Uniji pravni okvir i alate neophodne za rešavanje budućih izazova i zahteva građana. Pospešiće **demokratiju i transparentnost u Evropi**, sa ojačanom ulogom Evropskog parlamenta i nacionalnih skupština, i doneti više prilika za građane kako bi se jasnije čuo njihov glas, kao i da bi se tačnije odredilo ko šta radi na Evropskom i nacionalnom nivou. Pojednostavljene metode rada i pravila glasanja, i ekonomičnije, moderne institucije EU koju čine 27 članica trebalo bi da Uniju učine **efikasnijom**. Povelja o osnovnim pravima će obezbediti bolju zaštitu građanima Evrope. Na kraju, novi Visoki predstavnik Unije u oblasti inostranih poslova i bezbednosne politike, koji je i podpredsednik Komisije, će povećati učinak, koherentnost i vidljivost spoljnih aktivnosti Unije.

<p>Twinning Twinning projects involve the secondment of EU experts, known as Resident Twinning Advisors (RTA) to the acceding, candidate countries and potential candidates on specific projects. The RTAs are made available for a period of at least one year to work on a project in the corresponding Ministry in the beneficiary country. They are supported by a senior Project Leader in their Member State home administration, who is responsible for ensuring project implementation and co-ordination of input from the Member State. Twinning projects are designed to deliver specific results on implementing areas of the <i>acquis</i> in the beneficiary countries.</p>	<p>Tvining Tvining projekti uključuju postavljanje stručnjaka EU, poznatih kao Stalni savetnici za Tvining (SST), u zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima na određenim projektima. SST su na raspolaganju na period od najmanje godinu dana kako bi radili na projektu u odgovarajućem ministarstvu zemlje korisnika. Podržani su od strane višeg rukovodstva (ministarstvu u kom su zaposleni u zemlji članici), koje je odgovorno za sprovođenje i koordinaciju projekta i unosa od strane zemlje članice. Tvining projekti su kreirani kako bi doneli određene rezultate u delu sprovođenja pravnih tekovina EU, u zemljama korisnicama</p>
<p>Twinning Light Twinning Light is a flexible tool for medium-term assignments, providing Member State civil servants' expertise for assignments of up to six months, with possible but limited extensions. These civil servants do not need to be permanently located in the beneficiary country, unlike Resident Twinning Advisors. The procedures for these assignments are a simplified form of those currently used under Twinning, and similarly, are aimed at addressing a specific action with regard to adopting the <i>acquis</i>.</p>	<p>Laki tvining Laki tvining je fleksibilna alatka za srednjoročne projekte, koja obezbeđuje stručnost državnih službenika zemlje članice za projekte trajanja do šest meseci, sa mogućim ali ograničenim produžecima. Ovi državni službenici ne moraju stalno biti locirani u zemlji korisnici, za razliku od stalnih savetnika za Tvining. Procedure za ove projekte su pojednostavljena forma onih koji se trenutno koriste za Tvining, i slično njima, su usmereni na rešavanje određenih pitanja u procesu usvajanja pravnih tekovina EU</p>

GLOSSARY KEY REGIONAL DEVELOPMENT TERMS	REČNIK KLJUČNIH TERMINA REGIONALNOG RAZVOJA
Agglomeration The process of coming together to form a mass; in regional economics this relates to the concentration of population and economic activities in certain regions.	Aglomeracija Proces spajanja radi formiranja mnoštva; u regionalnoj ekonomiji ovo se odnosi na koncentraciju stanovništva i privrednih aktivnosti u određenim regionima.
Agglomeration Economies Increases in productivity or decreases in the unit cost of businesses that arise from the concentration of economic activity at a given location.	Aglomeracija privrede Povećanje produktivnosti ili smanjenje troškova poslovanja preduzeća koja potiču od koncentracije ekonomske aktivnosti na datoj lokaciji.
Assisted Area Name used (in the United Kingdom) for poorly performing regions, and parts of regions, where the Government, through its expenditure and tax raising powers, provided financial incentives to encourage employment creation.	Oblasti kojima se pruža podrška (Assisted areas) Termin koji se upotrebljava (u Ujedinjenom Kraljevstvu) za regione sa salbijom efikasnošću, kao i delove regiona, gde Vlada, kroz svoja ovlašćenja vezana za rashode i podizanje poreza, pruža finansijske podsticaje za stvaranje radnih mesta.
Balanced Regional Development A "Utopian" objective that could only be contemplated in a centrally planned economy - see market failure.	Ravnomeran regionalni razvoj "Utopijski" cilj koji se može razmatrati samo u centralističkoj planiranoj ekonomiji - vidi propast tržišta.
Brownfield Sites/Land Land that has been built on before, that is (usually) in an urban (developed) area.	"Braunfeld" lokacije/zemljište Zemljište na kojem je nešto prethodno izgrađeno, koje se (obično) nalazi u urbanim (razvijenim) sredinama.
Convergence The process that can bring "richer" and "poorer" regions closer in terms of agreed socio/economic base-line alignment. Low capital to labour ratios in the poorer regions mean higher returns to investment in these regions encouraging increased investment, with the opposite conditions applying in the richer regions. Over time these ratios may be equalized by the investment and labour flows.	Konvergencija Proces koji može da približi "bogatije" i "siromašnije" regione u smislu dogovorenih socio-ekonomskih osnovnih ujednačavanja. Nizak odnos kapitala i radne snage u siromašnijim regijama podrazumeva veće povraćaje ulaganja u ovim regionima koji podstiču povećanje investicija, dok suprotni uslovi karakterišu bogatije regione. Vremenom, ovakvi odnosi mogu biti ujednačeni investicijama i protokom radne snage.
Cluster A special type of network, normally in a particular industry or sector, with a tight group of inter-dependent enterprises, which tend to focus spatially allowing physical contacts and facilitating flows of information, services, goods and supplies, e.g. North Sea Oil and Gas sector, based in North East of Scotland, IT cluster Silicon Valley, USA; Sofia Antopolis and linked software clusters along Cote D'Azur, France.	Klaster Posebna vrsta mreže, obično u određenoj industriji ili sektoru, blisko povezanih, međuzavisnih preduzeća, koja se obično fokusiraju u prostornom smislu, omogućavajući fizički kontakt i olakšavajući protok informacija, usluga, roba i zaliha, npr. Naftni i gasni sector Severnog mora, koji se nalazi na severoistoku Škotske, IT klaster Silkonska dolina, SAD; Sofia Antopolis i srodni softverski klasteri duž Azurne obale u Francuskoj.

<p>Cost Effectiveness Making a (relative) judgment in terms of efficiency. This consists of relating the net effects of the intervention (which must be determined separately) to the financial inputs needed to produce those effects. The judgment criterion might, for example, be the cost per unit of impact produced (e.g. cost per job created). This unit cost is then compared to that of other interventions chosen as benchmarks.</p>	<p>Isplativost Procenjivanje (relativne) efikasnosti. Ono se sastoji od povezivanja neto efekata intervencije (koja se mora posebno odrediti) sa finansijskim ulaganjima potrebnim za proizvodnju tih efekata. Kriterijum odlučivanja može, na primer, biti trošak po jedinici dobijenog efekta (npr. trošak po stvorenom radnom mestu). Ta troškovna jedinica se onda upoređuje sa jedinicama drugih intervencija koje se koriste kao reper.</p>
<p>Cost Benefit Analysis Evaluation tool for judging the advantages of the intervention from the point of view of all the groups concerned, and on the basis of a monetary value attributed to all the positive and negative consequences of the intervention (which must be estimated separately).</p>	<p>Analiza troškova i koristi Instrument evaluacije za procenu prednosti intervencija sa stanovišta svih zainteresovanih strana, a na osnovu monetarne vrednosti dodeljene svim pozitivnim i negativnim posledicama intervencije (koje moraju posebno biti procenjene).</p>
<p>"Counter Factual" Assessing what would have happened if there had been no intervention. (Often interventions merely speed up what would have happened. The question being therefore what was the cost of acceleration value for money, jobs created etc. and was it worth intervention.</p>	<p>"Uslovna analiza" Procena onoga što bi se desilo da nije bilo intervencije. Često intervencije samo ubrzaju ono što bi se inače desilo. Pitanje je stoga koliko se ubrzanjem dobija u smislu finansija, stvorenih radnih mesta itd. i da li je intervencija vredna truda.</p>
<p>Crowding Out This is the hypothesis that public sector actions displace private sector actions, e.g. public provision of services that could be provided by the private sector, public investment that produces a reduction in private sector investment.</p>	<p>Učinak istiskivanja Ovo je hipoteza da radnje javnog sektora dislociraju aktivnosti privatnog sektora, npr. pružanje usluga od strane javnog sektora koje bi mogao da pruža privatni sektor, javne investicije koje proizvode smanjenje investicija privatnog sektora.</p>
<p>Deadweight This concept is used when the result of an intervention (a project or a policy) brings about a result(s) that would have occurred in any case (without the intervention), e.g. where a business that has received a grant secures an increase in turnover, which it would have secured without the grant (possibly over a longer period).</p>	<p>Mrtvi teret Ovaj koncept se upotrebljava kada ishod intervencije (projekta ili politike) donosi rezultat(e) koji bi se dogodili u svakom slučaju (bez intervencije), npr. gde preduzeće koje je dobilo grant osigura povećanje prometa, a koje bi bilo osigurano i bez granta (nakon možda dužeg perioda).</p>
<p>De-industrialisation The trend, in mature(r) market economies where manufacturing sectors decline in (relative) importance replaced by the service sector rising in importance, e.g. Global Financial Services and (the dangers thereof)</p>	<p>De-industrijalizacija Trend u zreli(ji)m tržišnim ekonomijama gde proizvođački sektor gubi na (relativnoj) važnosti i biva zamenjen sektorom usluga koji dobija na važnosti, npr. Globalne finansijske usluge.</p>

<p>Demand Pull Refers to a situation where change is brought about by the intensity of demand for a product or service (pressure from the buyers).</p>	<p>Efekat potražnje Odnosi se na situaciju gde se dešava promena usled intenziteta potražnje za proizvodom ili uslugom (pritisak od strane kupaca).</p>
<p>Development Area Name used (in the United Kingdom) for poorly performing regions and parts of regions where the Government, through its expenditure and tax raising powers, provided financial incentives to encourage employment creation.</p>	<p>Oblast u razvoju Termin koji se upotrebljava (u Ujedinjenom Kraljevstvu) za regione sa slabijom efikasnošću i delove regiona gde je Vlada, koristeći svoje troškove u smislu rashoda i povećanja poreza, obezbedila finansijske podsticaje za podršku zapošljavanju.</p>
<p>Direct Investment Investment that results in <u>new</u> productive units being established.</p>	<p>Direktna investicija Investicija koja rezultira uspostavljanjem <u>novih</u> produktivnih jedinica.</p>
<p>Divergence The process whereby the inequalities between regions are exacerbated; e.g. the outflow (migration) of labour from "poorer regions" that depletes the numbers of more mobile, productive workers; whilst, elsewhere, in "richer regions" there is additional opportunities of increasing returns from economies of scale that generates additional prospects for further profitable investment. Capital cities in most countries are characterised in this way usually to the detriment of poorer regions.</p>	<p>Divergencija Proces u kome se nejednakosti između regiona pogoršavaju; npr. migracija radne snage iz "siromašnijih regiona" koja iscrpljuje populaciju mobilnijih, produktivnijih radnika; dok, na drugim mestima, u "bogatijim regionima" postoje dodatne mogućnosti uvećanja prinosa u ekonomijama razmera koje stvaraju dopunske izgleda za dalje profitabilno investiranje. Glavni gradovi u većini zemalja obično imaju ovu karakteristiku i to obično na štetu siromašnijih regiona.</p>
<p>Emigration Outward population movement, e.g. movement of population out of a region.</p>	<p>Emigracija Kretanje populacije ka spolja, npr. iseljavanje stanovnika iz regiona.</p>
<p>Equity The principle of fairness in terms of the distribution of resources.</p>	<p>Jednakost Princip pravičnosti u smislu distribucije resursa.</p>
<p>Enterprise Zones Designated areas where businesses can get exemptions from certain taxes, planning rules and other bureaucratic burdens in an effort to stimulate economic growth and create jobs. Increasingly such zones are seen as (merely) <u>relocating</u> existing jobs rather than creating genuine (net) new jobs within a local economy</p>	<p>Poslovne zone Označene zone gde preduzeća mogu biti oslobođena od određenih poreza i taksi, kao i drugih birokratskih tereta u pokušaju stimulanja ekonomskog rasta i stvaranja radnih mesta. Takve zone su u praksi viđene (samo) <u>izmeštaju</u> postojeća radna mesta pre nego li stvaraju nova radna mesta u lokalnoj ekonomiji.</p>
<p>Factors/Factors of Production The components required for production to take place. In economics defined as land, labour, capital and entrepreneurship.</p>	<p>Faktori/Faktori proizvodnje Komponente potrebne za odvijanje proizvodnje. U ekonomiji se definišu kao zemljište, rad, kapital i preduzetništvo.</p>
<p>Factor Mobility The ease by which investment and people can be moved across economic space; in regional development terms, the ease with which the workers can</p>	<p>Faktor mobilnosti Lakoća sa kojom se investicije i ljudi mogu pomerati preko ekonomskog prostora; u smislu regionalnog razvoja, lakoća sa kojom se radnici mogu</p>

move from one region to another as well as the ease with which capital can move from one region to another.	pomerati iz jednog regiona u drugi kao i lakoća sa kojom se kapital može seliti iz jednog regiona u drugi.
Financial Assistance Assistance provided by the public sector to investors and enterprises in the form of grants, loans, and subsidies, as well exemptions and reductions in tax.	Finansijska pomoć Pomoć obezbeđena od strane javnog sektora investitorima i preduzećima u formi grantova, zajmova i subvencija, kao i oslobađanja od poreza i smanjenja poreza.
Footloose Industry Industries that do not have to be situated at a particular location, e.g. transport costs are not significant, not reliant upon factors found only at specific locations. Conversely primary industries are the complete opposite, e.g. mining and extractive industries where the location of the raw materials is paramount.	Slobodna ("Futluz") industija Industrije koje ne moraju biti locirane na određenoj lokaciji, jer, npr. troškovi transporta nisu značajni, i ne zavise od faktora koji su prisutni na bilo kojoj specifičnoj lokaciji. Suprotno od toga, primarne industrije su potpuno obrnut slučaj, npr. rudarska industrija gde je lokacija sirovih materijala od primarne važnosti.
Foreign Investment Purchase of assets (all, capital and financial) in a country by entities from outside the country.	Strane investicije Kupovina dobara (svih vrsta, kapitalnih i finansijskih) u nekoj državi od strane entiteta koji potiču iz inostranstva.
Foreign Direct Investment Direct investment originating from outside of the country.	Direktne strane investicije Direktna investicija koja potiče iz inostranstva
Functioning Market Economy Where the allocation of scarce resources is based upon market decisions and Government action focuses on areas of "market failure" and enhancing the working of the market.	Funkcionišuća tržišna ekonomija Gde se raspodela oskudnih resursa bazira na tržišnim odlukama a akcija Vlade fokusira na oblasti "propasti tržišta" i poboljšanje rada tržišta.
Greenfield Development Development of land where there has been no previous development.	"Grinfild" razvoj Razvoj zemljišta na kome prethodno nije bilo razvojnih aktivnosti.
Gross Domestic Product (GDP) The total value of all goods and services produced within a country within a given period of time.	Bruto domaći proizvod (BDP) Ukupna vrednost svih roba i usluga proizvedenih u jednoj državi u okviru zadatog vremenskog perioda.
Gross National Product (GNP) GDP, plus income generated by the country's companies and individuals overseas, minus that generated by foreign companies and nationals located in the country.	Bruto nacionalni proizvod (BNP) BDP plus prihod stvoren od strane kompanija u jednoj državi i pojedinaca u inostranstvu, minus onaj prihod koji su stvorile strane kompanije i strani državljani locirani u datoj državi.
Gross Regional Product (GRP) The total value of all goods and services produced within a region within a given period of time.	Bruto regionalni proizvod (BRP) Ukupna vrednost svih roba i usluga proizvedenih u jednom regionu u okviru zadatog vremenskog perioda.
Immigration Inward population movement, e.g. movement of population into a region.	Imigracija Kretanje stanovništva ka unutra, tj. doseljavanje stanovništva u region.

<p>Incentives Actions taken that attempt to encourage recipients to take certain courses of action; usually offered by the public sector to influence market decision-making e.g. more often than not in the form of financial support or reduced taxation.</p>	<p>Podsticaji Aktivnosti preduzete u pokušaju da ohrabre primaocce podsticaja da preduzmu određene korake; obično se nude javnom sektoru ne bi li se uticalo na process donošenja tržišnih odluka, npr. često se nude u formi finansijske podrške ili smanjenih poreza.</p>
<p>Industrial Sectors At the highest level of aggregation for an economy these are: primary (agriculture, fishing and other extractive activities); secondary (manufacturing); and tertiary (services). A 4th sector (the Quaternary Sector which includes laboratory science (e.g. computing and biotechnology), creative industries (computer software, animation, new media and brand creation) and areas of finance where success depends upon the continual development of new ideas) has been added to facilitate the analysis of modern economies.</p>	<p>Industrijski sektori Na najvišem nivou agregacije za jednu ekonomiju ovi sektori su: primarni (poljoprivreda, ribarstvo i druge ekstraktivne aktivnosti); sekundarni (proizvodnja); i tercijarni (usluge). Četvrti sektor (Kvartarni sektor koji uključuje laboratorijske nauke - npr. računarstvo i biotehnologiju, kreativne industrije - kompjuterski softver, animacija, novi mediji i brendiranje i finansijske oblasti gde uspeh zavisi od kontinuiranog razvoja novih ideja) je dodat da bi olakšao analizu modernih ekonomija.</p>
<p>Inequality Opposite of equity; when inequality exists then the principle of equity does not apply</p>	<p>Nejednakost Suprotno od jednakost; kada nejednakost postoji princip jednakosti se ne primenjuje.</p>
<p>Innovation Refers to the introduction and dissemination of a new idea, product, or technological process throughout the economy. This is different from invention, which is the creation of something new, but does not involve its dissemination.</p>	<p>Inovacija Odnosi se na uvođenje i difuziju novih ideja, proizvoda, ili tehnoloških procesa u jednoj ekonomiji. Razlikuje se od pronalaska, što predstavlja stvaranje nečeg novog, ali ne podrazumeva njegovu difuziju.</p>
<p>Inter-regional Relating to situations and effects among/across regions.</p>	<p>Inter-regionalni Odnosi se na situacije i efekte između/diljem regiona.</p>
<p>Intra-regional Relating to situations and effects within a region.</p>	<p>Intra-regionalni Odnosi se na situacije i efekte unutar regiona.</p>
<p>"Jobs to People" A strategy involving interfering with market (investment) decisions aimed at directing direct investment to under-performing regions.</p>	<p>"Ljudima posao" Strategija koja podrazumeva uticaj na tržišne (investicione) odluke koje ciljaju direktne investicije u regionima čiji su pokazatelji ispod proseka.</p>
<p>"Jobs to People v People to Jobs" The strategic policy dilemma for Governments' that seek to reduce regional inequalities.</p>	<p>"Ljudima posao" naspram "Ljudi za poslove" Strateška dilema politike za Vlade koje imaju za cilj smanjivanje regionalnih razlika.</p>
<p>Knowledge Economy The "knowledge economy" describes that part of the economy that relies on applied knowledge, normally high level (or expert) knowledge such as is used in business functions.</p>	<p>Ekonomija znanja Izraz "ekonomija znanja" opisuje onaj deo ekonomije koji se oslanja na primenjeno znanje, obično visok nivo (ili ekspertsko) znanje kao ono koje se koristi za poslovne funkcije.</p>

<p>Less Prosperous Area Less controversial terminology for poorly performing regions</p>	<p>Manje prosperitetne oblasti Manje kontroverzna terminologija za regione čiji su pokazatelji ispod proseka.</p>
<p>Localisation Economies Increases in productivity or decreases in the unit cost of businesses arising from the common location of a number of independent businesses in the same industry. They are best thought of as "economies of scale" in that they arise due the common location of like businesses.</p>	<p>Ekonomije lokalizacije Povećanja produktivnosti ili smanjenja u koštanju jedinica poslovanja koje proističu iz zajedničke lokacije jednog broja nezavisnih preduzeća u istoj grani delatnosti. Najbolji opis za to je "ekonomije razmera" u tom smislu što se javljaju zbog zajedničke lokacije sličnih preduzeća.</p>
<p>Market Displacement Arises where an intervention produces a positive result in the final beneficiary but where other stakeholders suffer as a consequence, e.g. an enterprise given a grant to purchase new machinery enjoys an increase in turnover and market share as a result of the improvements to the product coming from the operation of the new machine. Where this increase in market share is at the expense of local competitors then we have a displacement effect at work.</p>	<p>Preraspodela tržišta Preraspodela tržišta se dešava tamo gde neka intervencija dovodi do pozitivnog rezultata kod krajnjeg korisnika ali na štetu drugih zainteresovanih strana, npr. preduzeću je dat grant za kupovinu novih mašina i ono beleži povećanje prometa i udela na tržištu kao rezultat poboljšanja proizvoda koji proizilazi iz funkcionisanja novih mašina. Ako se ovo povećanje u udelu na tržištu dešava na račun lokalne konkurencije onda ćemo biti svedoci efekta preraspodele.</p>
<p>Market Distortion Where public sector intervention produces results other than those which would have been produced as a consequence of the working of the free market, these may be intended or unintended.</p>	<p>Distorzija tržišta Tamo gde intervencija javnog sektora ima za rezultat drugačije posledice od onih koje bi se desile kao posledica delovanja tržišta, a koje mogu biti namerne ili nenamerne</p>
<p>Market Failure Problems arising (usually) in free-market economies and occurring when freely operating markets do not bring about the best allocation of resources. Areas of market failure include inability to produce equity in terms the allocation of resources, failure to take into account impacts on 3rd parties from market transactions between 2 parties (externalities), and the difficulty which the market has in producing certain goods and services (education, referred to as public goods). The <u>foresight</u> required to "spot" market failure requires the use of in- depth, updated market data. The tendencies to ignore or misinterpret such data and/or to follow "herd instincts" needs to be avoided e.g. (Global Financial "Meltdown" was the markets' failure to use the data already and easily available to detect the structural weakness of the financial models being too aggressively promoted in the developed economies. This was only seen in "hindsight"</p>	<p>Propast tržišta Problemi koji (obično) nastaju u ekonomijama slobodnog tržišta i koji se dešavaju kada slobodna tržišta ne donose najbolju raspodelu resursa. Oblasti propasti tržišta uključuju i nesposobnost proizvodnja kapitala u smislu raspodele resursa, neuzimanje u obzir uticaja trećih strana na tržišne transakcije između dve strane (eksternalije), kao i teškoća koje tržište ima u proizvodnju određenih roba i usluga (obrazovanje, koje se tretira kao javno dobro). <u>Moć predviđanja</u> koja je potrebna za "uočavanje" propasti tržišta zahteva korišćenje opširnih, ažuriranih tržišnih podataka. Tendencije ignorisanja ili pogrešnog tumačenja tih podataka i/ili povodenje za "sindromom stada" moraju se izbeći. (Globalno finansijsko "topljenje" posledica je propusta tržišta da upotrebljavaju podatke koji su lako dostupni i da detektuju strukturalne slabosti finansijskih modela koji se isuviše agresivno promovišu u razvijenim ekonomijama. Ovo je bilo pojmljeno tek u "retrospektivi".</p>

<p>Measures Are broad areas identified within programmes where intervention is proposed e.g simplification of the business environment; improvement of tourism infrastructure.</p>	<p>Mere Mere su široke oblasti delovanja definisane u programima gde se predlaže intervencija, npr. pojednostavljivanje poslovnog okruženja; poboljšanje turističke infrastrukture.</p>
<p>Modalités This French term has slipped into English used by the EC. It means “the practical details of doing something”.</p>	<p>Modaliteti [Modalités] Francuski termin koji je ušao u engleski jezik i koji upotrebljava Evropska komisija (EK). Označava “praktične detalje neke radnje”.</p>
<p>Multiplier Where an initial expenditure creates new income (for those employed in making the products purchased) thereby creating further expenditure and further income. Expenditure can then be used to bring about multiplied increases in income. The multiplier can work at the regional level, where the size of the increase in income will be dependent upon how much of the expenditure leaks out from the region.</p>	<p>Multiplikator Gde inicijalni trošak stvara novi prihod (za one koji rade na proizvodnji proizvoda koji se kupuju) i tako kreira dalje troškove i dalje prihode. Trošak se tada može upotrebiti da dovede do multipliciranih povećanja dobiti. Multiplikator može da funkcioniše na regionalnom nivou, gde će veličina uvećanja prihoda zavisiti od toga koliko troškova iscure iz regiona</p>
<p>Non-Financial Assistance Term used in relation to support to enterprise and SMEs to describe all forms of assistance other than the provision of finance e.g. training, counseling, mentoring, etc..</p>	<p>Nefinansijska pomoć Termin koji se koristi za podršku preduzećima i MSP da opiše sve oblike pomoći osim finansijske npr. trening, savetovanje, mentorstvo, itd..</p>
<p>“People to Jobs” A strategy to encourage increased labour mobility where unemployed people will move to locations where jobs are being created.</p>	<p>“Ljudi za poslove” Strategija za podršku povećanoj mobilnosti rada gde se nezaposlene osobe sele na lokacije gde se stvaraju radna mesta.</p>
<p>Peripherality Being located in the periphery, far from the centre of activity.</p>	<p>Perifernost Stanje lociranosti na periferiji, daleko od centra aktivnosti.</p>
<p>Peripheral Areas Parts of the national territory that are situated far from the main population centre(s). These frequently suffer also from poor access to, and communications with the centre and may also be marked by physical characteristics such as mountain ranges.</p>	<p>Periferne oblasti Delovi nacionalne teritorije koji se nalaze daleko od glavnih centara naseljenosti. Ovi delovi često pate i od neadekvatnog pristupa i komunikacija sa centrom i mogu takođe biti obeleženi i fizičkim karakteristikama kao što su planinski venci.</p>
<p>Public Good A product (or service) with benefits from which no-one can be excluded, no matter who pays for it. Use of a public good by one person does not diminish its availability of its benefits to others (e.g. law and order)</p>	<p>Javno dobro Proizvod (ili usluga) čije dobrobiti moraju uživati svi, bez obzira ko za njih plaća. Korišćenje javnog dobra od strane jedne osobe ne umanjuje njegovu dostupnost ili njegovu dobrobit za ostale (npr. zakon i red).</p>
<p>Public Private Partnership (PPP) Where an organisation, such as a council or government department, strikes a deal that allows the private sector to deliver a public service.</p>	<p>Javno-privatno partnerstvo (JPP) Organizacija kao što je savet ili vladino telo, sklapa posao koji dozvoljava privatnom sektoru da pruža javne usluge.</p>

<p>Region In regional economics (the branch of study) a region is defined as parts of the national territorial space that, in terms of area, are smaller than the national territory but larger than the areas covered by local authorities, e.g. may involve groupings of local authorities that share some common feature.</p>	<p>Region U regionalnoj ekonomiji (grana nauke), regioni se definišu kao delovi nacionalnog teritorijalnog prostora koji su, u smislu oblasti, manji od nacionalne teritorije ali veći od oblasti koje pokrivaju lokalne vlasti, npr. mogu uključivati grupacije lokalnih vlasti koje dele neke zajedničke karakteristike.</p>
<p>Regional Competitiveness Regional competitiveness is more than the competitiveness of individual businesses or sectors in a given region, as it also focuses on the synergies and complementarities between these individual activities within a regional context.</p>	<p>Regionalna konkurentnost Regionalna konkurentnost je više od konkurentnosti individualnih preduzeća ili sektora u datom regionu, jer se fokusira i na sinergije i komplementarnost između individualnih aktivnosti u regionalnom kontekstu.</p>
<p>Regional Development The term "Regional Development" relates to all interventions which seek to improve the quality of life in parts of the national territory which lie, in spatial terms, between the national territory, as a whole, and territories covered by local authorities. Where such interventions focus on the promotion of employment within the region, and the improvement of <u>material</u> living standards, as a consequence, then this is referred to as regional economic development.</p>	<p>Regionalni razvoj Termin "regionalni razvoj" odnosi se na sve intervencije koje za cilj imaju poboljšanje kvaliteta života na delovima nacionalne teritorije koji se nalaze, u prostornom smislu, između nacionalne teritorije kao celine i teritorija koje pokrivaju lokalne vlasti. Tamo gde se te intervencije fokusiraju na promociju zapošljavanja u regionu, kao i na poboljšanje <u>materijalnih</u> standarda življenja kao posledica toga, to se naziva regionalnim ekonomskim razvojem.</p>
<p>Regional Development Agency These are public or quasi-public organisations set up at the regional level to support the development of the regional economy.</p>	<p>Regionalna razvojna agencija Javna ili kvazi-javna organizacija ustanovljena na regionalnom nivou za podršku razvoju regionalne ekonomije.</p>
<p>Regional Development Agencies in Serbia These are limited liability companies, established under the Law on Business Entities, which are part owned by the municipalities that form the region covered by these agencies.</p>	<p>Regionalne razvojne agencije u Srbiji D.o.o. preduzeća, osnovana po Zakonu o privrednim društvima, koje su jednim delom u vlasništvu opština koje formiraju region koji ove agencije pokrivaju.</p>
<p>Regional Development Plan Plans start from the strategic assessment of priority areas for action. A plan will specify how, over a period of time (the planning period), you will address the specific objectives arising from the strategic analysis of the region (which actions to be taken), and how they are to be financed.</p>	<p>Regionalni razvojni plan Planovi započinju strateškom procenom prioritarnih oblasti aktivnosti. Plan definiše kako će se, tokom jednog perioda vremena (perioda planiranja), delovati u smislu specifičnih ciljeva koji proističu iz strateške analize regiona (koje aktivnosti treba preduzeti) i kako će se oni finansirati.</p>
<p>Regional Economic (Development) Policy The terms are used in connection with the Government's use of the state budget, through its expenditure and taxation powers to seek to influence economic performance in the regions. Since the responsibility for the use of treasury funds and the levying of taxation lies with Government Ministries, centralisation, in terms of decision-making will be a feature of such policies.</p>	<p>Regionalna ekonomska (razvojna) politika Termini se koriste u vezi sa Vladinim korišćenjem državnog budžeta, putem svojih budžetskih i poreskih ovlašćenja, u cilju uticanja na ekonomske performanse regiona. S obzirom da odgovornost za korišćenje sredstava državne blagajne i ubiranje poreza leži na Vladinim ministarstvima, centralizacija, u smislu donošenja odluka, odlikuje takvu politiku.</p>
<p>Regional Development Programme This sets out measures within which actions will be supported under the programme. The measures must make sense in terms of the priorities set out</p>	<p>Regionalni razvojni program Postavlja mere u okviru kojih će aktivnosti biti podržane unutar programa. Mere moraju biti dobro zasnovane u smislu prioriteta naznačenih u Regionalnoj</p>

<p>in the Regional Development Strategy. The programmes of the EC (Operational Programmes under the Structural Funds) are multi-annual (7 year programmes) and have guaranteed funding for this period (financial tables form part of the programme documents)</p>	<p>razvojnoj strategiji. Programi EK (Operativni programi pod Strukturalnim fondovima) su višegodišnji (sedmogodišnji programi) i imaju zagantovano finansiranje za ovaj period (finansijske tabele čine deo programskih dokumenata).</p>
<p>Regional Development Strategy Sets out priority areas for intervention/action based upon an analysis of the performance of the regional economy. The purpose of such documents is to obtain a consensus, within the region, on what are the development priorities within the region. So a strategy sets out what you want to do but, normally, would not deal with the questions that relate to how you will do it!</p>	<p>Regionalna razvojna strategija Daje prioritetne oblasti intervencije/aktivnosti zasnovane na analizi performansi regionalne ekonomije. Svrha ovakvih dokumenata je postizanje konsenzusa, na nivou regiona, o tome šta su razvojni prioriteti u regionu. Dakle, strategija ocrta ono što želimo da radimo ali se obično ne bavi pitanjima koja se tiču toga kako ćemo to uraditi!</p>
<p>Regional Economic Inequalities/Disparities Differences in the economic performance of regions manifest in different standards of living, levels of unemployment, levels of GRP, average salary levels and/or emigration rates. These inequalities are the result of market failure (the inability of the market mechanism to produce an equitable distribution of resources across all the regions, in a country).</p>	<p>Regionalne ekonomske nejednakosti/dispariteti Različitosti u ekonomskim performansama regiona manifestuju se u različitim standardima življenja, nivoima nezaposlenosti, nivoima BRP, prosečnim nivoima zarada i/ili stopama migracija. Ove nejednakosti su rezultat propasti tržišta (nemogućnosti tržišnog mehanizma da proizvede pravičnu distribuciju resursa diljem svih regiona u zemlji).</p>
<p>Spatial Inequality Arises when all parts of a territory are not equal in respect of a particular variable.</p>	<p>Prostorna nejednakost Javlja se kada svi delovi teritorije nisu jednaki u smislu određene varijable.</p>
<p>Spatial Planning Spatial' planning involves the consideration of more than the best use of land than was the case with the traditional 'land-use' planning approach. Land-use planning focused on the regulation and control of land whereas spatial planning provides greater scope for the Council and other organisations to promote and manage change in the area.</p>	<p>Prostorno planiranje Prostorno planiranje podrazumeva razmatranje boljih načina upotrebe zemljišta od onih koji su bili na snazi sa tradicionalnim pristupom planiranju 'korišćenja zemljišta'. Planiranje korišćenja zemljišta fokusiralo se na regulaciju i kontrolu zemljišta dok prostorno planiranje pruža veći prostor za Savet i druge organizacije da promovišu i upravljaju promenama u datoj oblasti.</p>
<p>Sub-regional Relates to areas which form part of the territory of regions but which are larger in spatial terms than local authority areas. They involve groupings of local authorities that share some common feature.</p>	<p>Sub-regionalan Odnosi se na oblasti koje formiraju deo teritorije regiona ali koje su veće u prostornom smislu od oblasti lokalnih vlasti. One uključuju grupacije lokalnih vlasti koje dele neku zajedničku osobinu.</p>
<p>Supply Push Refers to a situation where change is brought about by the characteristics of (and actions taken by) the producers. This is more characteristic in economies in which key industrial sectors are dominated by one or a small number of producers (monopolies or oligopolies) than in economies characterised by industries in which a large number of producers compete against each other.</p>	<p>Uticaj ponude Odnosi se na situaciju gde promenu donose karakteristike (i aktivnosti koje preduzimaju) proizvođača. Ovo je pre karakteristika ekonomija gde ključnim industrijskim sektorima dominira ili jedan proizvođač ili mali broj proizvođača (monopoli ili oligopoli) nego ekonomija koje karakterišu industrije u kojima se veći broj proizvođača takmiče jedan protiv drugog.</p>

<p>Underdeveloped Area Part of the territory having a level of development (as measured in terms of GRP, unemployment rates, average per capita income, and emigration rates) significantly lower than the national average.</p>	<p>Nerazvijena oblast Deo teritorije gde je nivo razvoja (izražen u smislu BRP, nivoa nezaposlenosti, prosečnog prihoda po glavi stanovnika i nivoa migracija) značajno niži od nacionalnog proseka.</p>
<p>Urbanisation Economies Arise from the common location of businesses belonging to different and unrelated industries. Sources of these economies include the availability of a range of public utilities and services, transportation and communications infrastructures, the existence of a variety of business services and the plentiful supply of labour of different kinds. These economies, are best regarded as a function of the scope or diversity of production that might prevail in an urban setting. Productivity in individual businesses is increased as a result of the presence of public and private services and infrastructures that could only be available in cities where sufficient demand exists.</p>	<p>Ekonomije urbanizacije Javljaju se usled zajedničke lokacije preduzeća koja pripadaju različitim i nepovezanim industrijama. Izvori ovih ekonomija uključuju dostupnost niza komunalija i usluga, transportnu i komunikacionu infrastrukturu, postojanje različitih poslovnih usluga i obilnu ponudu različitih vrsta radne snage. Ove ekonomije je najbolje sagledavati kao funkciju obima ili različitosti proizvodnje koji mogu dominirati u urbanom okruženju. Produktivnost individualnih preduzeća se uvećava kao rezultat prisustva javnih i privatnih usluga i infrastrukture koje mogu samo biti dostupne u gradovima gde postoji dovoljna potražnja.</p>
<p>Vicious Cycle (spiral) In regional development terms this is where a region in economic decline loses resources (people and capital) to growing, more prosperous regions hence causing further (and rapid) decline.</p>	<p>Začarani krug U smislu regionalnog razvoja, ovo se dešava kada region u ekonomskom opadanju izgubi resurse (ljude i kapital) u borbi sa rastućim, prosperitetnijim regionima i tako dovede do daljeg (i bržeg) opadanja.</p>
<p>Virtuous Cycle In regional development terms, where a region enjoying economic growth attracts more resources (people and capital) from regions in decline, resulting in further investment and employment creation, making that region even more prosperous.</p>	<p>Vrzino kolo U smislu regionalnog razvoja, termin se upotrebljava u slučajevima gde region koji uživa ekonomski rast privlači više resursa (ljude i kapitala) od regiona u opadanju, što rezultira daljim investicijama i stvaranjem radnih mesta, što taj region čini još prosperitetnijim.</p>

GLOSSARY PROJECT TERMS AND KEYWORDS	REČNIK PROJEKTNIH TERMINA I KLJUČNIH POJMOVA
Accountability Being responsible for the outcome or results of an activity.	Odgovornost Biti odgovoran za ishod ili rezultat neke aktivnosti
Action Plan A description of what needs to be done, when and by whom to achieve the results called for by one or more objectives. It contains task assignments, schedules, resource allocations and evaluation criteria. May be a simpler version of a project plan.	Akcioni plan Opis onoga što treba da bude urađeno, kada i ko treba da postigne rezultate koje zahteva jedan ili više ciljeva. Sadrži zadatke, rasporede, raspodelu sredstava i kriterijume za evaluaciju. Može da predstavlja jednostavniju verziju plana projekta
Activity An element of work performed during the course of a project. An activity normally has an expected duration, an expected cost, and expected resource requirements. Activities are often subdivided into tasks.	Aktivnost Element rada koji se obavlja tokom trajanja projekta. Jedna aktivnost uobičajeno ima očekivano trajanje, očekivane troškove i očekivane potrebe sredstava. Aktivnosti se obično dele na zadatke
Activity Schedule A Gantt chart, a graphic representation similar to a bar chart, setting out the timing, sequence and duration of project activities. It can also be used to identify milestones for monitoring progress, and to assign responsibility for achievement of milestones	Raspored aktivnosti Gant grafikon, grafička prezentacija slična uspravnom stupčastom grafikonu, definiše vremenske okvire, sekvence i trajanje projektnih aktivnosti. Može se takođe upotrebiti da definiše norme u praćenju napretka i da dodeli odgovornosti za dostizanje normi.
Actual Costs The costs actually incurred and recorded for work performed	Stvarni troškovi Troškovi koji se realno stvaraju i registruju u toku obavljanja rada.
Added Value The addition of some worthwhile quality or performance improvement as a result of some action taken, which may or may not have been part of the original understanding, agreement or contract.	Dodata vrednost Dodatak nekog značajnog kvaliteta poboljšanja učinka kao rezultat neke preduzete akcije, koja može i ne mora biti deo inicijalnog razumevanja, sporazuma ili ugovora
Addendum A document modifying terms and conditions of a contract	Adendum Dokument koji modifikuje odredbe ugovora.
Allowable Cost A cost that meets the tests of reasonableness, relevance to the contract, accounting in accordance with standards and generally accepted accounting principles and practices appropriate to the particular circumstances	Dozvoljeni trošak Trošak koji zadovoljava kriterijume razumnosti, relevantnosti za ugovor, knjigovođenja u skladu sa standardima i generalno prihvaćenim principima knjigovodstva i prakse koja odgovara datim okolnostima

<p>Assignment In project management, an assignment is a task or job given to a person, department or team for completion. The assignment can be a simple task or it can encompass a series of activities, and events required in order to reach a pre-defined goal</p>	<p>Zaduženje U upravljanju projektima, zaduženje je zadatak ili posao dat jednoj osobi, odeljenju ili timu na završetak. Zaduženje može biti jednostavan zadatak a može i obuhvatati niz aktivnosti i događanja koja su potrebna da bi se postigao prethodno definisan cilj</p>
<p>Assumptions Any factors that you are believe will be in place that will contribute to the successful outcome of the project.</p>	<p>Pretpostavke Svi faktori za koje verujete da će biti prisutni da bi doprineli uspešnom ishodu projekta</p>
<p>Audit A formal inquiry into the progress, results, or some other aspect of a project or system. The systematic examination of records and documents to determine the adequacy and effectiveness of budgeting, accounting, financial and related policies and procedures, compliance with applicable laws, regulations, policies and procedures, reliability, accuracy and completeness of financial and administrative records and reports, and the extent to which funds and other resources are properly protected and effectively used</p>	<p>Revizija Formalan upit u napredovanje, rezultate ili neki drugi aspekt projekta ili sistema. Sistematsko pregledanje evidencije i dokumenata ne bi li se ustanovila adekvatnost i efektivnost budžetiranja, knjigovodstva, finansijskih i drugih relevantnih politika i procedura, saglasnost sa relevantnim zakonima, propisima, politikama i procedurama, pouzdanost, tačnost i kompletnost finansijskih i administrativnih evidencija i izveštaja, kao i obim u kojem se fondovi i drugi resursi propisno štite i efektivno koriste.</p>
<p>Authority - The ability to get other people to act based on your decisions. Authority is generally based on the perception that a person has been officially empowered to issue binding orders</p>	<p>Autoritet - Sposobnost ubeđivanja drugih ljudi da se ponašaju u skladu sa Vašim odlukama. Autoritet se generalno bazira na shvatanju da je jedna osoba oficijelno ovlašćena da izdaje obavezujuće naredbe.</p>
<p>Award Letter A letter sent in response to the submission of a project application which will indicate that the project application has been successfully evaluated and that a grant will be awarded to the applicant.</p>	<p>Pismo o dodeli ugovora Pismo koje se šalje u odgovor na predaju projektne prijave koje kaže da je projektna prijava pozitivno ocenjena i da će bespovratna sredstva biti dodeljena podnosiocu predloga projekta</p>
<p>Baseline State of the economic, social or environmental context, at a given time (generally at the beginning of the project), and from which changes will be measured. The basic situation is described by the baseline or context indicators which describe the economy, socio-economic environment, concerned groups, etc.</p>	<p>Početna vrednost Stanje ekonomskog, društvenog ili konteksta životne sredine, u datom trenutku (obično na početku projekta), u poređenju s kojim će se meriti promene. Osnovna situacija se opisuje na osnovu početnih ili kontekstualnih indikatora koji opisuju ekonomiju, društveno-ekonomsko okruženje, zainteresovane grupe, itd.</p>

<p>Benchmark An indicator which allows you to measure the impact or success of a project by comparing it against something similar, e.g. comparing the number of people completing a training course with another similar course in a similar area.</p>	<p>Reper Indikator koji Vam omogućava da merite efekat ili uspeh projekta poredeći ga sa nečim sličnim, npr. poređenje broja osoba koje završe kurs sa nekim drugim sličnim kursem u srodnoj oblasti</p>
<p>Benchmarking Qualitative and quantitative comparison of the performance of a project, with that which is reputed to be the best in the same domain of intervention or in a related domain. Benchmarking is facilitated when, at the national or regional level, there are league tables of good and not so good practice.</p>	<p>Poravnavanje Kvalitativno i kvantitativno poređenje performansi projekta sa onim što se smatra najboljim u istom ili srodnom domenu intervencije. Poravnavanje je olakšano kada, na nacionalnom ili regionalnom nivou, postoje liga tabele dobre i loše prakse.</p>
<p>Bill A statement relating to goods sold, services rendered, or work done</p>	<p>Račun Izjava koja se odnosi na prodatu robu, pružene usluge, ili završen rad</p>
<p>Bill of Materials A complete listing of all parts and raw materials that go into an article showing the quantity of each item required to do the job.</p>	<p>Spisak materijala Kompletna lista svih delova i sirovih materijala koji ulaze u jedan entitet i koji pokazuje količinu svake stavke potrebne za dati posao</p>
<p>Bill of Quantities A complete listing of materials, their quantities and descriptions and their unit prices (rates).</p>	<p>Troškovnik Kompletna listing svih materijala, njihovih količina i opisa i njihovih cena koštanja (rata) po jedinici.</p>
<p>Budget The amount allotted for the project that represents the estimate of planned expenditures and income. The budget may be expressed in terms of money or resource units (effort).</p>	<p>Budžet Iznos izdvojen za projekat koji predstavlja procenu planiranih troškova i prihoda. Budžet može biti predstavljen u smislu novca ili jedinica resursa</p>
<p>Capital Assets Land and buildings (including any ownership interest in land, and leasehold buildings), and items of equipment and other movable and immovable assets.</p>	<p>Kapitalna dobra Zemljište i zgrade (uključujući bilo kakav interes za posedovanjem zemljišta i zgrade u najmu) i artikli opreme i druga pokretna i nepokretna dobra</p>
<p>Capital Cost The total expenditure for acquiring an asset.</p>	<p>Kapitalni trošak Ukupan trošak potreban za sticanje dobra</p>

<p>Capital Projects Projects which have the specific aim of providing a new asset or facility or improving an existing one</p>	<p>Kapitalni projekti Projekti koji imaju specifičan cilj stvaranja novog dobra ili objekta ili poboljšanja postojećih</p>
<p>Cash Flow The inflow and outflow of funds to a project. A time-based record of income and expenditures, often presented graphically</p>	<p>Protok novca Dotok i oticanje fondova u okviru projekta. Vremenski definisana evidencija prihoda i rashoda, često grafički predstavljena</p>
<p>Cash Flow Analysis The activity of establishing cash flow (dollars in and out of the project) by month and the accumulated total cash flow for the project for the measurement of actual versus the budget costs. This is necessary to allow for funding of the project at the lowest carrying charges and is a method of measuring project progress.</p>	<p>Analiza protoka novca Aktivnost ustanovljavanja protoka novca (u i iz projekta) mesec za mesecom i akumuliranog ukupnog protoka novca namenjenog projektu radi merenja realnih naspram budžetskih troškova. Ovo je potrebno da bi se obezbedilo finansiranje projekta po najnižoj ceni izvođenja a služi i kao metod za merenje napredovanja projekta</p>
<p>Conflict Management The process by which the project manager uses appropriate managerial techniques to deal with the inevitable disagreements, both technical and personal in nature, that develop among those working toward project accomplishment</p>	<p>Upravljanje konfliktom Proces u kojem rukovodilac projekta koristi relevantne tehnike upravljanja da bi se pozabavio neizbežnim neslaganjima, kako tehničke tako i personalne prirode, koja se javljaju među onima koji rade na projektu</p>
<p>Consumables Supplies that are consumed in the course of a project. A collective term representing a wide variety of items too small to be accounted for individually, although generally identified by groupings</p>	<p>Potrošni materijal Materijal koji se potroši tokom projekta. Kolektivni termin koji predstavlja široku lepezu artikala previše malih da bi se navodili pojedinačno, iako se uglavnom identifikuju po grupacijama.</p>
<p>Context Indicator Measurement of an economic, social or environmental variable concerning an entire region, sector or group which the project seeks to effect (e.g. per capita GDP, annual number of jobs created in the region). Context indicators may describe a basic situation before a project commences and the desired situation after the project is completed. They are generally quantified on the basis of data from statistics offices or statistical teams</p>	<p>Indikator konteksta Mera ekonomske, društvene ili varijable životne sredine koja se tiče čitavog regiona, sektora ili grupe na koju projekat želi da utiče (npr. BDP po glavi stanovnika, godišnji broj radnih mesta kreiranih u regionu). Indikatori konteksta mogu opisivati osnovnu situaciju pre početka projekta i željenu situaciju nakon završetka projekta. Oni su obično kvantifikovani na osnovu podataka statističkih zavoda ili statističkih timova</p>
<p>Contingency An amount set aside in a budget to cover unforeseen costs</p>	<p>Nepredviđeni izdatak Suma novca ostavljena sa strane u budžetu da pokrije nepredviđene troškove</p>
<p>Contracting The business of entering into and/or undertaking contracts</p>	<p>Ugovaranje Posao ulaženja u ili preduzimanja ugovora.</p>
<p>Contract Award Procedure The procedure followed by the Contracting Authority to identify a</p>	<p>Procedura dodele ugovora Procedura koje se drži Ugovaratelj da bi identifikovao konsultanta/ dobavljača/</p>

consultant/supplier/contractor/beneficiary to provide defined services/supplies/works/grants and conclude a contract with them. In the context of the pre-accession funds, the relevant guidance relating to contract award procedures is to be found in the PRAG	ugovarača/ korisnika za dobavljanje određenih usluga/zaliha/radnji/bespovratnih sredstava i sa njima zaključio ugovor. U kontekstu prepristupnih fondova, relevantne smernice koje se tiču procedura dodele ugovora mogu se naći u PRAG-u
Contracting Authority The European Commission, acting for and on behalf of the beneficiary country, in the case of centralised approach. The Contracting Authority appointed by the government of the beneficiary country, in the case of decentralised approach	Ugovaratelj Evropska Komisija, koja deluje u ime države korisnika, u slučaju centralizovanog pristupa. Ugovaratelja postavlja vlada države korisnice, u slučaju decentralizovanog pristupa
Corrective action Corrective Action is an action taken to eliminate the causes of an existing nonconformity or other undesirable situation arising in relation to the implementation of a project. Changes made to bring expected future performance of a project in line with the plan or to correct the cause of a failure or design deficiency.	Korektivne mere Korektivne mere su mere koje se preduzimaju da bi eliminisale uzroke postojećih neusaglašenosti i drugih nepoželjnih situacija koje se javljaju u vezi sa implementacijom projekta. Izmene koje se uvode da bi donele očekivane buduće performanse projekta u skladu sa planom ili da bi ispravile uzrok neuspeha ili nedostatak dizajna projekta
Cost The monetary value of project activity	Trošak Monetarna vrednost projektne aktivnosti
Cost Reimbursement Payment of direct costs and directly associated overhead costs, but without any allowance	Naknada troškova Povraćaj direktnih troškova i direktno povezanih režijskih troškova ali bez dodatka za profit
Cost Variance Any difference between the estimated cost of an activity and the actual cost of an activity	Varijacija troška Bilo kakva razlika između procenjenog koštanja aktivnosti i stvarnog koštanja aktivnosti
Costing The process of determining actual costs from actual expenditures. There is often a large difference between the way that costs are estimated initially and the way the money is actually spent as the project progresses	Proračun troškova Proces određivanja stvarnog koštanja iz stvarnih rashoda. Često postoji velika razlika između načina na koji se troškovi inicijalno procenjuju i načina na koji se novac ustvari troši kako odmiče projekat.

<p>Critical path The series of activities of a project that determines the earliest completion of the project. The critical path generally changes from time to time as activities are completed ahead of or behind schedule</p>	<p>Kritična putanja Serija projektnih aktivnosti koja određuje najraniji završetak projekta. Kritična putanja se obično menja s vremena na vreme jer se neke aktivnosti završavaju ili pre ili posle zadatog roka.</p>
<p>Delegation Act of empowering others by giving them responsibilities for activities</p>	<p>Delegiranje Čin ovlašćivanja drugih davanjem odgovornosti za aktivnosti</p>
<p>Deliverable A tangible or intangible object produced through project execution. A deliverable can be created from multiple smaller deliverables</p>	<p>Predmet isporuke Materijalni ili nematerijalni objekat proizveden kroz izvršenje projekta. Predmet isporuke može da se sastoji iz više manjih predmeta isporuke.</p>
<p>De Minimis (regulation) Is an EC Regulation which exempts small subsidies from the obligation to notify them in advance for clearance by the Commission under EC Treaty state aid rules. Under the new Regulation, aid of up to €200,000, granted over any period of three years will not be considered as state aid. Loan guarantees will also be covered to the extent that the guaranteed part of the loan does not exceed €1.5 million. In order to avoid abuses, forms of aid for which the inherent aid amount cannot be calculated precisely in advance (so-called 'non-transparent' aids) and aid to firms in difficulty have been excluded from the Regulation</p>	<p>De Minimis (uredba) je Uredba EK koja izuzima male subvencije od obaveze da ih unapred obavesti za odobrenje Komisije prema pravilima o državnoj pomoći iz Ugovora o EK. Prema novoj Uredbi, pomoć u vrednosti do €200.000 koja se daje na period od tri godine neće se smatrati državnom pomoću. Kreditne garancije će takođe biti pokrivene do granice gde garantovani deo kredita ne prelazi €1,5 miliona. U cilju sprečavanja malverzacija, oblici pomoći za koje se suma inherentnog dela pomoći ne može precizno izračunati unapred (tzv. 'netransparentna' pomoć) i pomoć problematičnim preduzećima su izuzeti iz ove Uredbe</p>
<p>Dependencies Any events or work that are either dependent on the outcome of other activities and works. The realization of the dependent activity or work therefore requires the successful completion of the other activity or work</p>	<p>Zavisne promenljive Svaki događaj ili posao koji zavise od ishoda drugih aktivnosti i poslova. Realizacija zavisne aktivnosti ili posla stoga zahteva uspešan završetak druge aktivnosti ili posla</p>
<p>Deviation Any variation from planned performance. The deviation can be in terms of schedule, cost, performance, or scope of work. Deviation analysis is the heart of exercising project control</p>	<p>Devijacija Svaka varijacija od planiranog učinka. Devijacija se može desiti u smislu rasporeda, koštanja, učinka, ili obima posla. Analiza devijacija je ključni element kontrole projekta</p>
<p>Direct Costs Those costs (labor, material, and other direct costs) that can be consistently related to work performed on a particular project. Direct costs are best contrasted with indirect costs that cannot be identified to a specific project</p>	<p>Direktni troškovi Oni troškovi (radne snage, materijala i drugi direktni troškovi) koji se mogu dosledno vezati za rad koji se odvija na određenom projektu. Direktni troškovi se najbolje upoređuju sa indirektnim troškovima koji se ne mogu vezati za određeni projekat</p>
<p>Displacement The extent to which the project or the activity supported by it, takes market</p>	<p>Preraspodela Mera do koje projekat ili aktivnost koju podržava uzima udeo u tržištu, radnu</p>

share, labour, land or capital from other local firms	snagu, zemljište ili kapital od drugih lokalnih firmi.
Eligibility Criteria A set of conditions for a candidate to be allowed to take part in a tender/call for proposal and to be awarded an EC funded contract. Nationality and origin are the main ones	Kriterijumi prihvatljivosti Skup predušlova prema kojima kandidatu može biti dozvoljeno da učestvuje u tenderu/pozivu za predloge i prema kojima mu se može dodeliti ugovor koji finansira EK. Državljanstvo i poreklo su ključni kriterijumi
Effectiveness The fact that expected effects have been realised and that objectives have been achieved. An effectiveness indicator is calculated by relating an output, result or impact indicator to a quantified objective. For the sake of clarity, it may be useful to specify whether one is referring to the effectiveness of outputs, results or impacts	Efektivnost Činjenica da su očekivani efekti postignuti i da su ciljevi ispunjeni. Indikator efektivnosti se izračunava povezivanjem indikatora ishoda, rezultata ili uticaja sa kvantifikovanim ciljem. Za potrebe jasnoće, može biti od koristi navesti da li mislimo na efektivnost ishoda, rezultata ili uticaja
Efficiency The fact that the effects were obtained at a reasonable cost. An indicator of efficiency is calculated by dividing the budgetary inputs mobilized by the quantity of effects obtained. For the sake of clarity, it would be useful to specify whether the efficiency referred to relates to outputs, results or impacts	Efikasnost Činjenica da su efekti proizvedeni uz razumne troškove. Indikator efikasnosti se izračunava kada se stavke u budžetu podele sa kvantitetom proizvedenih efekata. Za potrebe jasnoće, može biti od koristi navesti da li mislimo na efikasnost ishoda, rezultata ili uticaja
Environmental Impact Assessment A technique used for identifying the environmental effects of development projects. An EIA requires a scoping study to be undertaken in order to focus the assessment. This can be carried out in the field or as a desk study depending on the nature/scale of the project	Procena uticaja na životnu sredinu Tehnika koja se upotrebljava za identifikovanje efekata razvojnih projekata na životnu sredinu. Zahteva sprovođenje opsežne studije da bi se fokus stavio na životnu sredinu. Ova procena se može sprovesti na terenu ili kao akademska studija što zavisi od prirode/veličine projekta
Evaluation An assessment of the efficiency, effectiveness, impact, sustainability and relevance of a project in the context of stated objectives. It is usually undertaken as an independent examination of the background, objectives, results, activities and means deployed, with a view to drawing lessons that may guide future decision-making	Evalucija Procena efikasnosti, efektivnosti, uticaja, održivosti i relevantnosti projekta u kontekstu izrečenih ciljeva. Obično se sprovodi kao nezavisno ispitivanje pozadine, ciljeva, rezultata, aktivnosti i uposlenih sredstava, ne bi li se izvukle pouke koje mogu voditi budući process donošenja odluka.
Facility In project terms, this term usually refers to the constructed environment, e.g. buildings, structures, infrastructure, plant and equipment	Objekat U projektnom smislu, ovaj termin se obično odnosi na izgrađenu sredinu, npr. zgrade, strukture, infrastrukturu i opremu
Feasibility Study A feasibility study, conducted during the formulation phase, verifies whether	Studija izvodljivosti Studija izvodljivosti, koja se sprovodi u fazi formulacije, potvrđuje da li je

<p>the proposed project is well-founded, and is likely to meet the needs of its intended beneficiaries. The study should design the project in full operational detail, taking account of all technical, economic, financial, institutional, management, environmental and socio-cultural aspects. The study will provide the European commission and partner government with sufficient information to justify acceptance, modification or rejection of the proposed project for further financing</p>	<p>predloženi projekat dobro zasnovan i da li je izvesno da će odgovoriti na potrebe ciljanih korisnika. Studija treba da dizajnira projekat do poslednjeg operativnog detalja, uzimajući u obzir sve tehničke, ekonomske, finansijske, institucionalne, upravljačke, aspekte životne sredine i društveno-kulturološke aspekte. Studija će Evropskoj komisiji i njenoj partnerskoj vladi obezbediti dovoljno informacija da opravda prihvatanje, izmenu ili odbijanje predloženog projekta za dalje finansiranje</p>
<p>Fee A negotiated amount to motivate and compensate contractors for their performance in relation to project tasks</p>	<p>Honorar Ugovorena suma koja treba da motiviše i da kompenzuje ugovarače za njihov učinak u odnosu na projektne zadatke</p>
<p>Feedback Feedback exists when the observation of results and impacts in the field is used to adjust the implementation of a project, or to make more radical changes, including calling into question the existence of the project. Feedback is the main purpose of an interim evaluation when it has a managerial and/or formative perspective</p>	<p>Povratna informacija Povratna informacija postoji kada se zapažanje u vezi sa rezultatima i efektima na terenu koristi da bi se prilagodila implementacija projekta, ili da bi se napravile radikalnije promene, uključujući preispitivanje postojanja projekta. Povratna informacija je glavna svrha prelazne evaluacije kada ona ima upravljačku i/ili formativnu perspektivu</p>
<p>Financial Management Management of the financial activities of the project or major work package</p>	<p>Finansijsko upravljanje Upravljanje finansijskim aktivnostima projekta ili velikim paketom posla</p>
<p>Fixed Costs Costs that do not vary with the volume of activity such as accommodation, insurance, depreciation, security and minimum fees for utilities.</p>	<p>Fiksirani troškovi Troškovi koji ne variraju sa obimom aktivnosti, kao što su smeštaj, osiguranje, amortizacija, bezbednost i minimalni troškovi komunalija</p>
<p>Fixed Price Contract A lump sum contract where the supplier agrees to furnish goods or services at a fixed price</p>	<p>Ugovor na fiksirani iznos Paušalni ugovor gde dovaljač pristaje da robu ili usluge dobavi po fiksiranoj ceni</p>
<p>Gantt Chart A popular bar chart that shows the timing of tasks or activities as they occur across time. Although the Gantt chart did not initially show the relationships between activities, this has become more common in current use as both timing and interdependencies between tasks can be identified</p>	<p>Gant grafikon Popularni stupčasti grafikon koji pokazuje vremenski raspored zadataka ili aktivnosti onako kako se odvijaju u vremenu. Iako Gant grafikon inicijalno nije pokazivao odnose između aktivnosti, to je postala praksa u tekućoj upotrebi s obzirom da se mogu identifikovati i vremenski raspored i međuzavisnost zadataka.</p>
<p>General Conditions The General Conditions Applicable to European Community Financed Grant Contracts for External Actions</p>	<p>Opšti uslovi Opšti uslovi koji se primenjuju na ugovore o bespovratnim sredstvima za eksterne aktivnosti koje finansira Evropska zajednica</p>

<p>Grants Where funding is provided to a beneficiary with no obligation to return the money to the donor (a gift). Contracts of a non-commercial nature. They are given either for the promotion of an EU policy aim or for the implementation of an action or functioning of a body</p>	<p>Bespovratna sredstva Fiansiranje se za korisnike obezbeđuje bez obaveze vraćanja novca donatoru (poklon). Ugovori su nekomercijalne prirode. Dodeljuju se ili u cilju promocije jedne od politika EU ili u svrhu sprovođenja aktivnosti ili funkcionisanja nekog tela</p>
<p>Grant Application A project proposal following a standard application form in response to an EC call for proposals.</p>	<p>Prijava za bespovratna sredstva Predlog projekta i standardni prijavni formular kao odgovor na poziv za predloge EK.</p>
<p>Grant Beneficiary The recipient of a grant</p>	<p>Korisnik bespovratnih sredstava Primalac bespovratnih sredstava.</p>
<p>Guidelines for Applicants Document explaining the purpose of a Call for Proposals for grants. It includes the rules regarding who may apply, the types of actions and costs which may be financed and the evaluation criteria. It also provides practical information on how to complete the application form, which annexes are required, and which procedural and contractual rules apply.</p>	<p>Vodič za podnosiocce predloga projekta Dokument koji objašnjava svrhu Poziva za predloge za bespovratna sredstva. Uključuje pravila koja određuju ko se može prijaviti, tipove aktivnosti i troškove koji se mogu finansirati kao i kriterijume za ocenu predloga. Takođe pruža praktične informacije o tome kako popuniti prijavni formular, koji aneksi su potrebni, i koja se proceduralna i ugovorna pravila primenjuju</p>
<p>Impact A consequence affecting final beneficiaries following the completion of project activities, almost always occurring after the completion of the project. Certain impacts (specific impacts) can be observed after a few months or in the longer term (e.g. the monitoring of assisted firms after two years). Impacts may be direct or indirect, positive or negative, expected or unexpected</p>	<p>Učinak Posledica koja utiče na krajnje korisnike nakon završetka projektnih aktivnosti, i koja se skoro uvek dešava nakon kompletiranja projekta. Određeni efekti (specifični učinci) se mogu primetiti nakon nekoliko meseci ili na duže vremenske staze (npr. u praćenju preduzeća koja su primaoci pomoći nakon perioda od dve godine). Učinci mogu biti direktni ili indirektni, pozitivni ili negativni, očekivani ili neočekivani</p>
<p>Indicator A measurable sign that something influenced by the project has changed. To be able to monitor a project's implementation and judge its performance against the objectives set, it is necessary to use a set of indicators, which must be decided in advance or early on in the project's implementation, so that data on them can be collected. They will in most cases be assigned target levels, which in aggregate will correspond to the objectives of the project. The various types of indicators are as follows: i. Resource or input indicators refer to the budget allocated to each level of the assistance. Financial indicators are used to monitor progress in terms of the (annual) commitment and payment of the funds available for any operation, measure or programme in relation to its eligible cost. ii. Output indicators relate to activity. They are measured in physical or monetary units (e.g. length of road constructed, number of firms</p>	<p>Indikator Merljivi pokazatelj da se nešto, na šta je program imao uticaj, promenilo. Kako bismo bili u stanju da vršimo nadzor nad sprovođenjem projekta i da sudimo o njegovom učinku u poređenju sa zadatim ciljevima, neophodno je da koristimo skup indikatora, o kojima se mora odlučiti unapred ili na samom početku sprovođenja programa, kako bismo mogli prikupiti relevantne podatke. U većini slučajeva biće im dodeljeni ciljni nivoi, koje će agregatno odgovarati ciljevima projekta. Razni tipovi indikatora svrstavaju se u: i. Resursni ili indikatori unosa odnose se na deo budžeta alociran za svaki nivo pomoći. Finansijski indikatori koriste se za nadgledanje napretka u smislu (godišnjih) obaveza i plaćanja sredstava na raspolaganju za bilo koju operaciju, meru ili program u vezi njihovih prihvatljivih troškova. ii. Izlazni (output) indikatori odnose se na aktivnost. Mere se fizičkim ili monetarnim jedinicama (npr. dužina izgrađenog</p>

<p>financially supported, etc.) iii. Result indicators relate to the direct and immediate effect brought about by a project. They provide information on changes to, for example, the behaviour, capacity or performance of the target audience or to direct beneficiaries. Such indicators can be of a physical (reduction in journey times, number of successful trainees, number of roads accidents, etc.) or of a financial nature (leverage of private sector resources, decrease in transportation cost) iv. Impact indicators refer to the consequences of the project beyond the immediate effects on its direct beneficiaries.</p>	<p>puta, broj finansijski podržanih preduzeća, itd.) iii. Indikatori rezultata odnose se na neposredne i momentalne efekte izazvane projektom. Oni daju informacije o promenama u, naprimer, ponašanju, kapacitetu ili učinku ciljne populacije ili direktnih korisnika. Takvi indikatori mogu biti fizičke (smanjenje broja putovanja, broj uspešnih polaznika obuke, broj saobraćajnih nezgoda, itd.) ili finansijske prirode (uticaj resursa privatnog sektora, smanjenje troškova prevoza) iv. Indikatori učinka se odnose na posledice projekta izvan trenutnih efekata na direktne korisnike.</p>
<p>Indirect Cost The financial costs for resources expended which are not directly identified to any specific contract, project, product or service, such as overhead and general and administrative costs</p>	<p>Indirektni trošak Finansijski trošak za potršene resurse koji nisu direktno povezani sa određenim ugovorom, projektom, proizvodom ili uslugom, kao što su dodatni generalni i administrativni troškovi</p>
<p>Internal Rate of Return The Internal Rate of Return (IRR) is the annual financial return for a given outlay without consideration of any external or related factors</p>	<p>Interna stopa prinosa Interna stopa prinosa (ISP) je godišnji finansijski prinos za dati izdatak bez obzira na bilo koje spoljne ili vezane faktore</p>
<p>Intervention Logic The strategy underlying the project. It is the narrative description of the project at each of the four levels of the 'hierarchy of objectives' used in the logframe</p>	<p>Logika intervencije Strategija koja stoji iza projekta. Narativni opis projekta na svakom od četiri nivoa „hijerarhije ciljeva“, korišćene u logičkoj matrici</p>
<p>Input Financial, human, material, organizational and regulatory means mobilised for the implementation of a project. Monitoring and evaluation focus primarily on the inputs allocated by public authorities and used by operators to obtain outputs. The above definition gives a relatively broad meaning to the word "input". Some prefer to limit its use to financial or budgetary resources only</p>	<p>Unos (<i>input</i>) Finansijska, ljudska, materijalna, organizaciona i regulativna sredstva korišćena za sprovođenje projekta. Nadzor i evaluacija fokusiraju se pre svega na unose uložene od strane javnih tela i korišćenih za dobijanje neposrednih rezultata (<i>output</i>). Ova definicija daje relativno široko značenje reči „unos“. Neki preferiraju da ograniče njeno korišćenje isključivo na finansijska ili budžetska sredstva</p>
<p>Invoice A contractor's bill or written request for payment under the contract for supplies delivered or services performed</p>	<p>Faktura Račun ili pisani zahtev za plaćanje po ugovoru za robu ili usluge.</p>

<p>Irregularities Departures from the practice which is laid out in the conditions/regulations which apply to an action (such as an EC grant scheme). The notion of irregularity does not solely concern established or presumed frauds</p>	<p>Nepravilnosti Napuštanje prakse koja je izložena u uslovima/propisima koji se odnose na aktivnosti (kao što je grant šema EK). Pojam nepravilnosti ne odnosi se isključivo na učinjene ili pretpostavljene prevare</p>
<p>Kick-Off Meeting A meeting at the beginning of the project or at the beginning of a major phase of the project to align peoples' understanding of project objectives, procedures and plans, and to begin the team-building process</p>	<p>Početni sastanak Sastanak na početku projekta ili na početku važne faze projekta kako bi se usaglasilo shvatanje projektnih ciljeva, procedura i planova, i kako bi započeo proces timskog rada</p>
<p>Leadership Leadership is the ability to establish vision and direction, to influence and align others towards a common purpose, and to empower and inspire people to achieve project success. It enables the project to proceed in an environment of change and uncertainty</p>	<p>Vođstvo Vođstvo je sposobnost da se uspostavi vizija i pravac, da se uskladi i utiče na druge sa zajedničkom svrhom, i da se ljudi osnaže i inspirišu kako bi se postigao uspeh projekta. Omogućava da se projekat nastavi u promenljivom i nesigurnom okruženju</p>
<p>Leakage The level of activity, which is lost to the area e.g. the number of jobs created which residents from outside the area take.</p>	<p>Lekaža Nivo aktivnosti, koji je izgubljen u regiji npr. broj novih radnih mesta koji popunjava populacija izvan regije</p>
<p>Leverage Additional funds which are committed to a project to complement project funding, usually referring to private sector funds.</p>	<p>Uticao Dodatna sredstva koja su dodeljena na projektu kako bi dopunila projektna sredstva, obično se odnose na sredstva iz privatnog sektora.</p>
<p>Logframe The matrix in which a project's intervention logic, assumptions and risks, objectively verifiable indicators and sources of verification are presented</p>	<p>Logički okvir Matrica u kojoj je predstavljena logika intervencije projekta, pretpostavke i rizici, objektivno proverljivi indikatori i izvori provere</p>
<p>Logical Framework Approach (LFA) A methodology for planning, managing and evaluating programmes and projects, involving problem analysis, analysis of objectives, strategy analysis, preparation of the logframe matrix and activity and resource schedules</p>	<p>Pristup logičke matrice (LFA) Metodologija planiranja, vođenja i evaluacije programa i projekata, uključujući analizu problema, ciljeva i strategija, pripremu logičke matrice i raspored aktivnosti i raspodelu sredstava</p>
<p>Means The inputs required in order to do the work (such as personnel, equipment and materials)</p>	<p>Sredstva Unosi potrebni kako bi se obavio posao (kao što su zaposleni, oprema i materijali).</p>
<p>Microsoft Project Best selling software product for planning and scheduling projects</p>	<p>Microsoft Project Najprodavaniji računarski program za planiranje i organizovanje projekata.</p>

<p>Milestone A key event during the life of a project, usually completing project deliverables or other noteworthy achievement</p>	<p>Prekretnica Ključni događaj u toku ciklusa projekta, obično završetak isporuke ili drugo bitno postignuće</p>
<p>Monitoring Regular collection and analysis of input, output and outcome data, together with information concerning the problems being addressed</p>	<p>Nadzor (<i>Monitoring</i>) Redovno prikupljanje i analiza unosa, neposrednih rezultata i izlaznih podataka, zajedno sa informacijama u vezi problema koji se rešavaju</p>
<p>Multiplier Effect The knock-on impact of direct project investment. For example, new jobs increase disposable incomes and hence demand, leading to more jobs</p>	<p>Efekat multipliciranja Posledični učinak direktnih projektnih investicija. Na primer, nova radna mesta povećavaju neto prihode i samim tim potražnju, što opet vodi otvaranju radnih mesta</p>
<p>Objective Description of the aim of a project. Clear, explicit and initial statement on the effects to be achieved by a project. The objective comes directly from the identification of the problem which the project is designed to eradicate or alleviate. A quantitative objective is stated in the form of indicators and a qualitative objective in the form of descriptors, e.g.: 30% of all outputs must first benefit the long-term unemployed. Specific objectives concern the results and impacts of an intervention on direct beneficiaries. The overall objective corresponds to the aim of the intervention. The aim of an intervention is to produce an impact expressed in global terms, e.g. reducing regional disparities in development levels. Objectives may also be intermediate. Objectives which specify outputs to be produced are called operational objectives.</p>	<p>Cilj Opis svrhe projekta. Jasna, eksplicitna i inicijalna izjava o efektima koje projekat treba da postigne. Ciljevi su direktno povezani sa identifikacijom problema, za koji je projekat kreiran da iskoreni ili ublaži. Kvantitativan cilj se iskazuje u formi indikatora a kvalitativni cilj u formi opisa, npr.: 30% svih neposrednih rezultata mora prvo koristiti dugo nezaposlenima. Specifični ciljevi tiču se rezultata i učinka intervencije na direktne korisnike. Ukupni cilj odgovara svrsi projekta. Svrha intervencije je da proizvede učinak izražen u globalnim terminima, npr. smanjenje regionalnih razlika u nivou razvijenosti. Ciljevi takođe mogu biti prelazni. Ciljevi koji označavaju neposredne rezultate koje treba proizvesti zovu se operativni ciljevi.</p>
<p>Objective Tree A diagrammatic representation of the proposed project interventions planned logically, following a problem analysis, showing proposed means, resources and ends</p>	<p>Drvo ciljeva Dijagramski prikaz logički planiranih predloženih projektnih intervencija, koji slede nakon analize problema, a koji pokazuje predložena sredstva, resurse i završetak</p>
<p>Objectively Verifiable Indicators (OVIs) Measurable indicators that will show whether or not objectives have been achieved at each level of the logframe hierarchy. OVIs provide the basis for designing an appropriate monitoring system.</p>	<p>Objektivno proverljivi indikatori (OPI) Merljivi indikatori koji pokazuju da li su ciljevi postignuti na svakom nivou hijerarhije logičkog okvira. OPI obezbeđuju osnovu za kreiranje odgovarajućeg sistema nadzora</p>
<p>Overall Objective Objective in the wider sectoral and national sector, to which the project is designed to contribute</p>	<p>Ukupni cilj Cilj u širem sektoru i nacionalnom sektoru, kome je projekat dizajniran da doprinese</p>

<p>Outputs The physical products or measurable consequences of individual tasks and activities, for example, the number of persons trained, number of firms assisted, etc</p>	<p>Neposredni rezultati (<i>output</i>) Fizički proizvod ili merljiva posledica pojedinačnih zadataka i aktivnosti, na primer, broj obučениh osoba, broj preduzeća kojima je pružena pomoć, itd</p>
<p>Outsourcing Awarding a contract to an external private, public or voluntary sector organisation to supply a service previously provided the awarding organisation</p>	<p>Spoljna usluga (<i>outsourcing</i>) Dodeljivanje ugovora spoljnim privatnim, javnim ili volonterskim organizacijama za obezbeđivanje usluga prethodno dodeljenih izabranoj organizaciji</p>
<p>Per Diem Per Diem means by the day. In projects the terms is usually applied to a lump sum amount which is allocated to cover all "out of pocket" expenses incurred in relation to project work.</p>	<p>Dnevnica (<i>Per Diem</i>) Per Diem znači 'po danu'. Kada se radi o projektima obično se odnosi na jednokratnu sumu koja pokriva sve „ne-uključene" troškove nastale u vezi sa radom na projektu</p>
<p>PRAG (Practical Guide to External Aid Contract Procedures) The European Commission's guide on procurement and contracting procedures and rules which apply to EC external aid contracts. It is also applicable to the projects financed from the pre-accession funds instead of the public procurement rules of the beneficiary country</p>	<p>PRAG (Praktični vodič kroz procedure ugovaranja pomoći EZ trećim zemljama) Vodič Evropske komisije kroz procedure i pravila nabavke i ugovaranja, koji se primjenjuju na ugovore u sklopu pomoći EZ trećim zemljama. Primenjuje se i na projekte finansirane iz prepristupnih fondova, umesto pravila o javnoj nabavci zemlje korisnice</p>
<p>Prequalification An assessment of capabilities, current capacity, etc. as an initial part of a selection process. Used to narrow the number of bidders when inviting tenders for contract work and thereby reduce the amount of work for both those bidders unlikely to be successful on these grounds as well as the amount of work in reviewing the submissions and making a final selection for award</p>	<p>Pretkvalifikacija Procena sposobnosti, trenutnih kapaciteta, itd. kao inicijalni deo procesa odabira. Koristi se za sužavanje broja ponuđača prilikom poziva za dodelu ugovora i na taj način se smanjuje obim posla i za ponuđače koji verovatno ne bi bili uspešni kao i posao pregledanja podnetih ponuda i donošenja odluke o odabiru.</p>
<p>Problem Analysis A structured investigation of the negative aspects of a situation in order to establish causes and their effects</p>	<p>Analiza problema Strukturirano ispitivanje negativnih aspekata neke situacije, radi utvrđivanja uzroka i njihovih učinaka.</p>
<p>Procurement The process of acquiring goods and services for a public body</p>	<p>Nabavka Proces nabavljanja robe i usluga za javno telo</p>

<p>Project Cycle The project cycle follows the life of a project from the initial idea through to its completion. It provides a structure to ensure that stakeholders are consulted, and defines the key decisions, information requirements and responsibilities at each phase so that informed decisions can be made at key phases in the life of a project. It draws on evaluation to build the lessons of experience into design of future projects.</p>	<p>Projektni ciklus Projektni ciklus sledi tok projekta od početne ideje sve do njenog sprovođenja. On daje okvir koji osigurava konsultacije sa svim relevantnim subjektima i definiše ključne odluke, zahteve za informacijama i odgovornosti u svakoj od faza, kako bi tokom trajanja projekta bilo moguće doneti odgovarajuće odluke. Oslanja se na evaluaciju kako bi lekcije naučene iz iskustva uneli u buduće projekte</p>
<p>Project Cycle Management A methodology for the preparation, implementation and evaluation of projects based on the integrated approach and the logical framework approach</p>	<p>Upravljanje projektnim ciklusom Metodologija pripreme, sprovođenja i evaluacije projekata i programa, koja se temelji na integrisanom pristupu i pristupu logičke matrice</p>
<p>Project Management Project management is the discipline of planning, organising and managing resources to bring about the successful completion of specific project goals and objectives. The Project Management Institute (PMI) defines project management as "the application of knowledge, skills, tools, and techniques to project activities in order to meet or exceed stakeholder needs and expectations</p>	<p>Upravljanje projektom Upravljanje projektom je disciplina planiranja, organizovanja i upravljanja resursima kako bi se do uspešnog kraja doveli specifični ciljevi i ciljevi projekta. Institut upravljanja projektom definiše upravljanje projektom kao „primenu znanja, veština, alata i tehnika na projektne aktivnosti kako bi se ispunile ili premašile potrebe i očekivanja relevantnih subjekata”</p>
<p>Project Purpose The objectives of the project in terms of sustainable benefits to be delivered to the project beneficiaries. It does not refer to the services provided by the project (these are results), nor to the utilisation of these services, but to the benefits which project beneficiaries derive as a result of using project services</p>	<p>Svrha projekta Ciljevi projekta u smislu održivih pogodnosti koje se obezbeđuju korisnicima projekta. Ne odnosi se na usluge koje projekat obezbeđuje (to su rezultati), ni na korišćenje tih usluga, već na pogodnosti koje korisnici projekta imaju kao rezultat korišćenja usluga projekta</p>
<p>Project Schedule The project timeline, identifying the dates (absolute or relative to a start date) that project tasks will be started and completed, resources will be required and upon which milestones will be reached</p>	<p>Raspored projekta Vremenski okvir projekta, označava datume (apsolutne ili relativne u odnosu na početak projekta) kada će projektni zadaci početi i kada će se završiti, koji resursi će biti potrebni i koje prekretnice će se dosegnuti</p>
<p>Programme A series of projects with a common overall objective</p>	<p>Program Niz projekata sa zajedničkim ukupnim ciljem</p>
<p>Project A series of activities/works with a specific purpose and target, planned to achieve a result within a designated period.</p>	<p>Projekat Niz aktivnosti/radova sa određenom svrhom i ciljem, koji planira da postigne rezultat u vremenskom okviru</p>

<p>Receipts Written acknowledgements, in the form of a statements on paper, of having received payment (in monetary terms) for goods or a services which have been provided to you</p>	<p>Potvrda Pisana potvrda, u formi izjave na papiru, o primanju uplate (u novčanom smislu) za robu ili usluge koje su vam pružene</p>
<p>Results The effects which tasks and activities (and their outputs) have on the target audience and final beneficiaries. Results occur when the behavior of the target audience or final beneficiaries changes. This has to occur if projects are to meet their objectives. Results may or may not be achieved by the projects' completion dates.</p>	<p>Rezultati Posljedice koje zadaci i aktivnosti (i njihovi neposredni rezultati) imaju na ciljnu grupu i krajnje korisnike. Rezultati se javljaju kada dođe do promene ponašanja ciljne grupe ili krajnjih korisnika. Ovo se dešava ukoliko projekat postigne svoje ciljeve. Rezultatati mogu i ne moraju da se postignu do dana završetka projekta</p>
<p>Risks There may be potential external events that will have a negative impact on your project if they occur. Risk refers to the combined likelihood the event will occur and the impact on the project if the event does occur. If the combined likelihood of the event happening and impact to the project are both high, you should identify the potential event as a risk and put a plan in place to manage it</p>	<p>Rizici Vjerojatnost da bi neki događaj ili aktivnost mogli negativno utjecati na realizaciju projektnog cilja ili aktivnosti. Rizici se sastoje od faktora koji su njegov sastavni dio ili su izvan projekta, premda se općenito naglasak stavlja na one faktore koji su izvan izravne kontrole menadžmenta. Mogu postojati mogući spoljni događaji koji će imati negativan uticaj na projekat ukoliko se dese. Rizik se odnosi na kombinaciju verovatnoće da će se događaj desiti i uticaj na projekat ukoliko se desi. Ukoliko su verovatnoća da se nešto desi i uticaj na projekat visoki, treba da identifikujete mogući događaj kao rizik i razvijete plan za upravljanje tom situacijom</p>
<p>Project Risk Management Project risk management is a structured process that allows individual risk events and overall project risk to be understood and managed proactively, optimising project success by minimising threats and maximising opportunities.</p>	<p>Upravljanje projektnim rizicima Upravljanje projektnim rizicima je strukturisan proces koji dopušta da se individualni rizici i ukupni rizici projekta razumeju i da se njima proaktivno upravlja, optimizujući uspeh projekta svođenjem pretnji na najmanju moguću meru i povećanjem prilika</p>
<p>Resources Everything needed to complete the project, but in particular people and money</p>	<p>Resursi Sve što je potrebno da se završi projekat, naručito ljudstvo i novac</p>
<p>Rules of Origin Condition relating to the country of manufacture of equipment</p>	<p>Potvrda o poreklu opreme Uslov koji se odnosi na zemlju proizvodnje opreme</p>

<p>Schedule The planned dates for performing activities and the planned dates for meeting milestones</p>	<p>Raspored Planirani datumi za obavljanje aktivnosti i planirani datumi ključnih događaja</p>
<p>Sources of Verification The means by which the indicators or milestones will be recorded and made available to project management or those evaluating project performance.</p>	<p>Izvori verifikacije Načini beleženja indikatora ili prekretnica i načini na koje će biti prezentovani menadžmentu projekta ili onima koji obavljaju evaluaciju uspeha projekta</p>
<p>Specification A document intended primarily for use in procurement, which clearly and accurately describes the essential and technical requirements for items, materials, or services, including the procedures by which it will be determined that the requirements have been met. Specifications for items and materials may also contain preservation, packaging, packing and marking requirements</p>	<p>Specifikacija Dokument namenjen pre svega za upotrebu prilikom nabavke, koji jasno i tačno opisuje osnovne i tehničke zahteve za robu, materijal ili usluge, uključujući i procedure na osnovu kojih će se utvrditi da su zahtevi ispunjeni. Specifikacije robe i materijala mogu takođe uključivati zahteve za čuvanje, pakovanje i označavanje</p>
<p>Sponsor The person who has authority over the project, provides funding, approves scope changes, provides high-level direction and champions the project within an organisation.</p>	<p>Sponzor Osoba koja ima ovlašćenja nad projektom, obezbeđuje sredstva, odobrava promene u obimu, obezbeđuje viši pravac i vodi projekat u okviru organizacije</p>
<p>Stakeholder A stakeholder is anyone, internal or external to an organisation that has an interest in a project or will be affected by its deliverables</p>	<p>Zainteresovana strana Relevantni subjekat je bilo ko, unutar ili van organizacije koji ima interes u vezi sa projektom ili ono što projekat donosi na njega imati uticaj</p>
<p>Steering Committee A Steering Committee is a group of high-level stakeholders who are responsible for providing guidance on overall strategic direction</p>	<p>Upravni odbor Upravni odbor je grupa relevantnih subjekata višeg nivoa koji su odgovorni za obezbeđivanje vođstva po pitanju opšteg strateškog pravca.</p>
<p>Supply Contract Commercial contract to purchase goods or materials</p>	<p>Ugovor o nabavci robe Komerrijalni ugovor o kupovini robe ili materijala</p>
<p>Sustainability A key requirement for a successful project. Sustainability is the ability to generate results after the external support has been discontinued. While a project is limited by time, the benefits should continue and the activities should be developed long after the project has ended, without the need for external inputs</p>	<p>Održivost Ključni uslov uspešnog projekta. Održivost je sposobnost da se generišu rezultati nakon što prestanka pomoći sa strane. Iako je projekat vremenski ograničen, pogodnosti treba da se nastave a aktivnosti treba da se razvijaju još dugo nakon završetka projekta, bez potrebe za spoljnim unosima.</p>

<p>Variance The difference between a current value and the expected value. Used to determine the accuracy of a task prediction.</p>	<p>Promenljivost Razlika između trenutne vrednosti i očekivane vrednosti. Koristi se kako bi se odredila tačnost predviđenog zadatka</p>
<p>Target Audience A group of stakeholders whose behaviour has to be influenced by the project, if the project is to have impact. Often changes in the behaviour of the target audience are required if the project is to have an effect on the final beneficiaries</p>	<p>Ciljna grupa Grupa relevantnih subjekata na čije ponašanje mora da se utiče projektom, ukoliko projekat ima učinak. Često moramo imati promene kod ciljne grupe kako bi projekat imao efekat na krajnje korisnike</p>
<p>Teamwork Teamwork is when people work collaboratively towards a common goal as distinct from other ways that individuals can work within a group</p>	<p>Timski rad Timski rad je kada ljudi sarađuju radeći zajedno na istom cilju, i po tome se razlikuje od drugih načina rada u okviru grupe</p>
<p>Team Building The process of influencing a group of diverse individuals, each with their own goals, needs, and perspectives, to work together effectively for the benefit of a project such that their team will accomplish more than the sum of their individual efforts could otherwise achieve</p>	<p>Jačanje tima Proces delovanja na grupu različitih individua, od kojih svaka ima svoje ciljeve, potrebe i perspektive, kako bi efikasno radili zajedno za dobrobit projekta, tako da njihov tim postigne više nego što bi bila suma njihovih pojedinačnih napora</p>
<p>Terms of Reference Terms of Reference define the tasks required of the contractor and indicate project background and objectives, planned activities, expected inputs and outputs, budget, timetables and job descriptions</p>	<p>Projektni zadatak (ToR) Opis projekta definiše zadatke zahtevane od onoga kome se dodeljuje ugovor i opisuje pozadinu projekta i ciljeve, planirane aktivnosti, očekivane unose i neposredne rezultate, budžet, vremenski okvir i opis poslova</p>
<p>Works Contract Commercial contract covering works to be completed</p>	<p>Ugovor o izvođenju radova Komerrijalni ugovor za radove koje treba izvršiti</p>
<p>Workplan The schedule which sets out the activities and resources necessary to achieve a project's results and purpose.</p>	<p>Plan rada Plan koji označava aktivnosti i resurse neophodne za postizanje rezultata i svrhe projekta</p>